

DACIA

**Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest**

Director responsabil:
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani Lei 1800
Autorități și comercianți . . . Lei 3000
Instituții și întreprinderi . . . Lei 6000

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
"DACIA TRAIANA" Suc. T-soră

Onor.

Biblioteca Palatului Cultural
ARAD

Telefoane:
Directia 48-33
Redactia 16-00
Administratia 50-62
Tipografia 14-69

Arad
Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28

Interesele Angliei cer ca Turcia să intre în războiu Finlanda refuză condițiile impuse de soviete. Badoglio declară că demisionează dacă d. Roosevelt cedează o parte din flota italiană Sovietelor

Situația politică

La Londra se va ține în cel mai scurt timp o conferință a aliaților. După ce la Moscova și la Teheran miniștrii de externe și șefii guvernelor aliaste n'au stabilit ca punct de vedere comun decât numai concesiile făcute Uniunii Sovietice, relevate din plin și în chestiunea poloneză și în cea jugoslavă, puterile vestice se străduiesc din nouă acum să atragă interesul opiniei publice a întregii lumi, către această nouă conferință. Din programele schițate, în legătură cu această conferință, și cari au fost publicate de presa britanică, rezultă, însă, că nici la Londra nu se va produce vreun fapt inedit și esențial în contrast cu ceea ce aliații au stabilit la Moscova și Teheran. După cum subliniază „Daily Herald”, se pare că guvernul nord-american vrea să întreprindă o încercare de a pune din nou pe tapet chestiunea granițelor polono-sovietice, adică să revină la înțelegerile stabilite la Teheran, pe care însă rușii le-au călcat între timp. La fel conducerea nord-americană refuză să recunoască comitetul lui De Gaulle ca guvern legal al Franței aliaste. Apoi ziarul menționează ca un important punct din program chestiunea care s'a relevat a fi un mare litigiu între Anglia și Statele Unite și anume chestiunea rezervelor petrolifere din Orientul Mijlociu, precum și problema Palestinei care a adus asiderea la o rivalitate între Londra și Washington.

Foarte interesant este, accentuează cercurile competente germane, faptul că între punctele programului noii convenții dela Londra inserați în „Daily Herald”, nu există niciunul referitor la Finlanda. De bună seamă, nici englezii și nici americanii nu mai îndrăznesc să se amestece în această chestiune, lăsând-o spre a fi tratată și rezolvată exclusiv de Uniunea Sovietică. Aceasta demonstrază fără niciun echivoc, fapt relevat de altfel și de un comentariu al agenției „Reuter” făcut în noaptea trecută, că nu poate fi cătuși de puțin vorba de vreo garanție americană ori britanică în chestiunea Finlandei. Cuvântul rusiei este suficient și pentru Anglia și pentru Statele Unite, și în consecință și Finlanda trebuie să se mulțumească cu acest cuvânt.

Aceste comentarii reliefează faptul că prin eliminarea chestiunii finlandeze dela iminenta conferință diplomatică dela Londra a aliaților puterile anglo-saxone abdică integral și în ce privește această ultimă problemă pendinte de Europa răsăriteană, după ce în ultimele luni această abdicare s'a dovedit un fapt imolbit și în privința Statelor Baltice, a Poloniei și a întregului spațiu balcanic, predate bunului plac al Moscovei.

Numirea președintelui suprem al sovietelor

Stockholm, 6. (Rador). — După cum anunță postul de radio Moscova, șeful sindicalist sovietic Svernic, a fost numit la 4 Martie președinte al consiliului suprem al republicilor sovietice (RSFSR).

ISTAMBUL, 6 (Rador) — Corespondentul agenției DNB comunică:

Ziarul „Tasviri Efkar” este de părere că ultimele comentarii ale presei engleze asupra Turciei sunt inspirate de guvernul britanic.

Astăzi — scrie ziarul — este sigur, în interesul Angliei, ca Turcia să intre în războiu precum odinioară presa engleză felicită Turcia pentru neutralitatea ei de atunci care îi convenea Angliei.

Articolele publicate acum de presa engleză ar putea să sârmene încrederea Turciei în Anglia. Turcia va fi o prietenă adevărată a Angliei atâta vreme cât aceasta nu va cădea principiile de libertate și justiție.

Atitudinea Sovietelor în chestiunea Turciei

BUCUREȘTI, 6 S. P. P. transmite: DIN ANKARA SE ANUNȚĂ CĂ CERURILE POLITICE ȘI DIPLOMATICE DE ACOLO, SUBLINIAZĂ DECLARAȚIA AMBASADORULUI SO-

VIETIC VINOGRADOV, CĂ MOSCOVA NU ARE NICI UN INTERES CA TURCIA SĂ INTRE ACUM ÎN RĂZBOI.

Cât material de războiu au livrat aliații Turciei

BUCUREȘTI, 6. S. P. P. transmite: Presa turcă a luat în discuție relațiile turco-britanice. Astfel, ziarul „Vatan” se întreabă cât material de războiu au livrat aliații Turciei.

Marea Britanie a livrat numai 4% din materialul esențial făgăduit la conferința din Adana. Prin material esențial se

înțelege arme ofensive, tancuri, avioane, tunuri, etc.

Materialul de războiu secundar a fost livrat aproape sută la sută. Acest material se compune din haine, cisme, cărți, etc. Presa turcă observă că aliații fac prea mare șgomot în jurul încetării de a mai livra material de război, Turciei.

Intreruperea importului și exportului între Turcia și Anglia

ISTAMBUL, 6 (Rador) — OFICIILE COMERCIALE ENGLEZE DIN TURCIA REFUZĂ ÎNCEPÂND DE SAPTAMANA TRECUTĂ AUTORIZAȚII

PENTRU IMPORTUL DE MĂRFURI ENGLEZE DIN TURCIA PRECUM ȘI PENTRU EXPORTUL TURC SPRE ANGLIA.

Expertii englezi de lucrări strategice la șosele și porturi au părăsit Turcia

BUCUREȘTI, 6 S. P. P. transmite: Ziarul oficios „Ulus” după cum informează corespondentul agenției „Europa Press”, publică știrea că amenajările și lucrările strategice la șosele și porturi, pe care le executau englezii, au sistat și că expertii englezi au părăsit

Turcia. Faptul acesta a produs impresie asupra opiniei publice din Turcia. Presa turcă scoate în relief această încoardare în raporturile anglo-turce și consideră ca un mijloc de presiune, pe care Anglia îl încearcă asupra Turciei.

D. Saracioglu a convocat o conferință de presă

ISTAMBUL, 6 (Rador) — D. Saracioglu președintele consiliului de miniștri al Turciei a convocat Sâmbătă la

Ankara pe șefii redactorilor ai cotidianelor din Istambul, cu cari a avut o conferință de presă.

Misiuni diplomatice bulgare în Turcia ?

BUCUREȘTI, 6 S. P. P. transmite: Corespondentul agenției „Transocean” anunță din Sofia că cercurile autorizate bulgare nu au nici o cunoștință de o anumită misiune diplomatică încredințată arhitectului Sehoff, care a plecat recent în Turcia.

Aceleași cercuri consideră atât de sigură poziția externă și militară a Bulgariei, încât afirmația propagandei iugoslavo-germane care face sondajii pentru eșirea din războiul a Bulgariei, este lipsită de orice seriozitate.

Guvernul emigrant polonez protestează împotriva „comitetului național” comunist

GENEVA, 6 (ESS). — Agenția Reuter anunță din Londra: Cercurile guvernamentale poloneze dela Londra au publicat Joi conținutul unui protest al mișcării secrete polone împotriva activității comuniste din Polonia și împotriva „comandamentului suprem, generalul Rola”, numit de „Comitetul național” comunist.

În nota de protest se spune: „Grupe comuniste străine, care operează pe pământ

polonez în numele partidului muncitoresc polonez, amenință, prin activitatea lor, interesele vitale ale Poloniei. În încercarea lor de a slăbi și sfărâma unitatea națiunii în această fază hotărâtoare a războiului, grupul comunist a format un comitet național, a numit un comandant suprem al armatei populare și a făcut cunoscut că va forma un guvern de tranziție.

Reală neînsemnată a forțelor și in-

semnătatea acestor instituții inventate sunt evidente și ele au fost concepute pentru a influența asupra sprăinătății. Noi condamnăm această activitate a partidului muncitorilor poloni ca pe o trădare a Poloniei. În protest se spune apoi că numai guvernul republicii poloneze, reprezentanții lui din Polonia și comandantul suprem al armatei din Polonia sunt împuterniciți să dea ordine.

Finlanda refuză să accepte condițiile impuse de Soviete

București, 6. — S. P. P. transmite: În cercurile de presă din Berna se află că d. Paasikivi s'a reîntors la Stockholm pentru a continua discuțiile cu reprezentanții sovietici. Se crede că d. Paasikivi a întrebat pe reprezentanții sovietici dacă Moscova ar admite ca trupele germane să se retragă în mod liber.

Această știre se potrivește cu informația din sursă finlandeză că Finlanda nu poate accepta condiția pusă de Rusia în legătură cu diviziile germane de sub comanda generalului Diedl.

Numărul vaselor italiene care vor fi cedate Sovietelor

Stockholm, 6 (Rador). — După cum anunță corespondența particulară a ziarului „Svenska Dagbladet”, din New York, cercurile din Statele Unite sunt de părere, cu privire la declarațiile d-lui Roosevelt, referitoare la împărțirea flotei italiene, că Uniunea Sovietică va primi două vase moderne de luptă, 3-4 crucișătoare, mai multe distrugătoare și 6-8 submarine.

Badoglio declară că demisionează dacă Roosevelt continuă să pretindă cedarea flotei italiene sovietelor

Amsterdam, 5 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

După cum arată o telegramă a agenției „United Press” membrii guvernului Badoglio au declarat că Badoglio și guvernul său vor demisiona dacă declarația președintelui Roosevelt, privitoare la împărțirea flotei italiene, nu va fi atențuită.

ÎN SITUAȚIA ACTUALĂ GUVERNUL BADOGLIO N'AR MAI PUTEA SĂ RAMANA ÎN FUNCȚIUNE. BADOGLIO AȘTEAPTĂ INFORMAȚII MAI PRECISE PE CARE SA LE PRIMEASCĂ LUNI CU PRIVIRE LA SOARTA FLOTEI ITALIENE ȘI, ÎN URMA ACESTOR INFORMAȚII VA HOTĂRI DACA TREBUE SAU NU SĂ DEMISIONEZE.

La cererea lui Badoglio — continuă telegrama agenției „United Press” — generalul Mac Farlane președintele comisiunii interaliaste de control a făcut Sâmbătă o vizită guvernului italian dar nu a fost în măsură să facă declarații mai precise cu privire la afirmația președintelui Roosevelt de care a spus că el însuși a fost tot atât de surprins ca și Badoglio.

Cronica muzicală

LUCIA BERCESCU

„Tosca” și „Aida”, două spectacole cu marea noastră cântăreață

În 1941, într-un număr din luna Martie — acum trei ani — al ziarului „România Nouă” din Cluj-Sibiu, scriam în cronică muzicală, cu ocazia reprezentării lui „Alexandru Lăpușneanu” de Opera Română din București, următoarea apreciere: „Dintre punctele muzicale cele mai reușite menționăm aria Ruxandrei din tabloul II, cântată în chip magistral de d-na Lucia Bercescu”. Atunci, pentru prima oară am luat cunoștință de d-na Lucia Bercescu, căreia i-am prorocit un mare viitor. Dar tot atunci, a luat cunoștință și publicul bucureștean despre calitățile vocale ale cântăreței noastre, deoarece până atunci debutase numai în „Faust”. După „Lăpușneanu” a urmat „Nunta lui Figaro” și „Maestrii cântăreți”. Cronicarii bucureșteni încep să aprecieze mai sincer. În anul 1943, deci anul trecut, ajunge la Viena. A trebuit să debuteze pe scena Operei municipale în Aida și Tosca, pentru ca aprecierile să fie unanime, iar d-na Lucia Bercescu să devină un nume consacrat. Bercescu s-a devinut un nume consacrat. Cu toate acestea, dacă ținem seama de intervalul celor trei ani, putem vedea în cariera d-nei Lucia Bercescu o ascensiune rapidă, care este caracteristică talentelor mari, naștri înzestrați cu harul divin. Aceeași ascensiune a avut-o și tenorul Grozavescu, între aceleași ziduri de pe Waehring și la Staatsoper, judecat după aceleași criterii de aceeași specialiști în materie de bel-canto și de același public meloman.

De când există operă, fiecare epocă și-a avut tipul ei de primadonă. Înainte vreme cânta ariile de soprană castratul Cavalliere Broschi Farinelli, apoi a venit epoca unei Faustine și rivala ei, Cuzzoni, pentru ea, ceva mai târziu, s-a devinut en vogue cântărețele de coloratură. Astfel, în timpul lui Meyerbeer, admirația publicului a fost manifestată pentru Henrietta Sontag și Jenny Lind, iar în epoca lui Wagner, care a revolu-

ționat și genul cântului, aprecierile au fost unanime în favoarea marelui Schröder-Devrient. Odată cu creațiile verismului italian, cu muzica națională franceză și cu o parte din operele lui Richard Strauss, am putea spune, că s-a stabilit și tipul de primadonă. Viena, în ultimul timp, a cunoscut tipul Maria Jeritza și tipul Selma Kurz.

Lucia Bercescu face parte din tipul primadonelor Maria Jeritza. Este genul cântăreților-protagoniste (Singendes Schauspielerin), adică a cântăreței care se impune prin talent, personalitate și cultură muzicală. O asemenea primadonă încarnează pe femeia-bestie, care dela Nietzsche și Strindberg predomină în literatură. Tosca, de Puccini, Salomea, de Strauss și Mona Lisa, de Schillings, împreună cu creațiile moderne ale teatrului muzical contemporan, ne-au stabilit tipul și, prin urmare, ne-au creat genul acestor cântărețe.

Viena, în afară de Jeritza, ne-a dat pe Lotte Lehmann, Maria Németh și Viorica Ursuleac. Dar dintre românele noastre, străinătatea a lansat și pe Maria Cebotari. În galeria acestor soprane se înscrie și Lucia Bercescu, pe care timșorenii au avut fericitul prilej s-o asculte în Tosca și Aida. Lucia Bercescu, deși la începutul carierei mari, deci în plină desăvârșire a artei și tehnicii vocale, la fel ca pe Maria Jeritza, nu o putem numi nici când de cântăreață virtuoză. Vocea d-nei Lucia Bercescu este clară, cu puteri nebănuite, care străbate peste ori ce dificultăți tehnice, încoronând cu cel mai puternic fortissimo aceluia fermatelor. Natura i-a dat o rezonanță impunătoare. Acutele nu întâmpină nici o greutate în emisia lor, tonul străbate ori ce registru, primind o strălucire chiar și în acele cazuri când dinamica este depășită de temperament. Asemenea avalanșe de sunete surprind auditorul, ele străbat cu o elementară, chiar primitivă originalitate, neînțeleasă și neînțeleasă de nici o școală de belcant, ei mănate de instinct. La dansa dă-tător de ton este acțiunea dramei, pentru că vocea să vibreze, să-și primească dinamica necesară și să se contureze în chip desăvârșit în cele mai frumoase cantilene. De aceea, în cântul d-nei Bercescu nu găsim nimic construit, totul se

desprinde dintr-un temperament, ritm, căldură, frazare și pronunțare, care răspund la calitățile naturale ale vocii d-sale. Aceste calități, care se însușesc dela sine putere, aproape în mod involuntar, rămân străine de sonoritățile mesteguite ale cântăreților virtuozose.

Tosca d-nei Lucia Bercescu va deveni cât mai curând, un model de interpretare asemănător cu cel al Mariei Jeritza. Căci Jeritza în asemenea creații nu este cătuși de puțin demonică, după cum nu de-năsește limita sentimentalismului teatral, ci își interpretează rolul după instinctul natural care are pentru drama muzicală a lui Puccini. Aida este rolul preferat al cântăreței. Exact ca și în Domnita Ruxandra din „Lăpușneanu”, d-na Bercescu, în Aida, are o formidabilă creație, fiind nepunzabilă în sonoritatea vocii; o voce care dispoune de un metal foarte pretios. În ce privește jocul de scenă, el este deosebit și tinde spre perfecțiune. Lumea noastră muzicală se poate mândri de șansa de a fi numărat printre oaspeții Operei Române o artistă autohtonă, cu cele mai frumoase perspective. Astfel se explică entuziasmul publicului și succesele extraordinare ale spectacolelor: „Lucia Bercescu”.

Dealtfel, interpreta celor două roluri titulare — cum însăși a declarat într-un mic interviu acordat d-lui Nicolae Ivan — a fost îndemnată în cariera d-sale de soțul ei, d. Constantin Turcanu, noul dirigor al Operei Române din Cluj-Timisoara. Cu atât mai mare ne-a fost surpriza în aceste spectacole, întrucât ele au fost dirijate pentru prima oară de d. Turcanu. D-na, de asemenea tânără, la începutul carierei sale de dirigor, este serios preocupată de principiile artei dirigențiale: asimilarea și exteriorizarea creațiilor muzicale. Alături de o tovarășă așa de prominentă, d. C. Turcanu, nu ne îndoiim că va pași cu succes peste așa numita fază de „Sturm und Drang”, pentru a ne face plăcerea de-a vorbi cât mai curând de soții Turcanu, ca de două reprezentative figuri ale muzicii noastre românești. În celelalte roluri am subliniat aportul adus de d-l Nicolae în „Tosca” năo: Avrigeanu, Simionescu și Lya Pop în „Aida”.

FILARET BARBU

NOTE

POEZIA BANĂȚEANĂ VAZUTA DE D. PROF. GH. I. ATANASIU

Am semnalat în acest loc studiul „Poezia banățeană” pe care l-a publicat d. prof. Gh. I. Atanasiu într-o serie de articole apărute în „Viața” reproducem mai jos concluzia acestui studiu:

„Am văzut pe rând, deși foarte rezumativ sufletul poetului din Banat. Am putut remarca în versul cel mai pretențios și în poezia cea mai tânără puterea legăturii, evidența comuniunii psihologice dintre poetul banățean și satul banățean a cărui manifestări în diverse forme și în felurite aspecte sunt cântate de falanga contemporană a scriitorilor banățeni.

„Poezia banățeană este prezentă, mișcarea literară din Banat este activă iar condeiul creatorului banățean fecund.

Simțirea românească este fondul lor, iar valoarea estetică a poeziei își are cadrul etnic cu adânciri în sentimentele banățeanului din sat, la care se adaugă notații sociale specifice. În totalitatea ei, poezia acestui ținut, este o trăire în viața banățeană: tristă, veselă, credincioasă, vitească, morală, sentimentală, încadrată în: sat, lanuri, deal, stână, cu un bogat mediu înconjurător, lună, apus, cîrmuit, liniște, codru, colibă, chiot, car, țalângi, isvoare scârș, onrez, etc.

„Paralele cu lupta de valorificare a drepturilor noastre etnice, poezia banățeană militază pe ogorul ei este destinată, numai pentru credințele sale vestice și marea sa destin, iar acela care ezită și acum a se pronunța asupra

poeziei banățene și asupra valorii poeziei banățene, le spunem fără teamă de a putea fi contrariați, o strictă realitate: valoarea poeziei banățene este incontestabilă, iar prezența ei în marea literatură românească este o certitudine”.

D. ION CLOPOTEL

cunoscutul publicist ardelen, directorul revistei „Societatea de Măine”, scrie în revista „Cămpia Libertății” a confratelui Vlaicu Barna un documentat articol „Transilvania la răscricile istoriei”.

Reproducem această frază demnă de a fi învățată pe dinafară pentru a se avea în mintă întotdeauna adevărul că Români din Transilvania au fost sortiți peirii, dela început, de către năvălitori:

„Îndată după revolta din 1437, chiar în 2 Februarie 1438 se legitima dominația cunoscută sub numirea istorică „Unio trium nationum”, „Uniunea celor trei națiuni” (adecă numai răturile lor conducătoare, împărțindu-se Transilvania în trei teritorii distincte: 1) al nobililor machiară sau al Transilvaniei; 2) al săvilor și 3) al sacilor de ne „fundus regius”. — Români fiind înafara oricărei legi și spoliați de orice drept de năvălitori și reprezentare în forurile conducătoare”.

NOUL ROMAN AL SCRITOAREI BANĂȚENE ANISOARA ODEANU

Dună cum aflăm din presa din Cluj, noul roman al scriitoarei banățene d-na Anisoara Odeanu (Doina Petreanu) poartă titlul „Danny întorcându-se la viață”. Romanul va apărea într-o cunoscută editură bucureșteană.

CALENDAR

8 Martie 1868

Se decoperă la Cenad, de către Henszmann, fundamentele și rămășițele unei străvechi biserici. Aceasta cu ocazia construirii bisericii parhiale actuale. Tot atunci s-a descoperit și cristelnița dela intrarea în biserică. Toți istoricii și arheologii, cari au studiat aceste rămășițe ale unei vechi biserici sunt de părerea, că vechea biserică ar fi din veacul al XII. (vezi Henszmann „Bul. Arheologic, apoi Ortvoay-Szenklay: „Magazin Istoric” și în sfârșit Karacsony „Viața Sfântului Gellert” pag. 107-108 cum și Borovszky: „Istoria com. Cenedului”). Interesant e felul construcției cristelniței, care nu numai că răstoarnă anumite păreri istoriografice, ci arată și faptul, de altfel confirmat și de către Henszmann, că pe timpul acela și la catolici ritualul botezului se făcea ca la ortodoxi, și anume cel botezat era cufundat de trei ori în apă și nu era numai, ca azi, turnat cu apă pe cap. Aceasta în ceea ce privește catolicii din Ungaria. Cristelnița în sine era un bazin, care era alimentat cu apă printr-un canal și la care trebuia să te cobori pe trepte. De altfel din biografia primului episcop de Cenad se vede, că atunci, când au fost mutați călugării de rit grecesc din Cenad, care aveau ca venit $\frac{1}{3}$ din veniturile orașului li s-au dat la Oroszlamos, unde au fost mutați, alte venituri și donațiuni, drept recompensă. Oroszlamosul se află de altfel tot în nordul județului Torontal. Din cele expuse se vede, că creștinismul în forma bisericii apusene, a putut pătrunde în Banatul creștin, dar aparținând bisericii răsăritene, numai făcând anumite concesii celor din urmă.

TRAIAN BIRĂSCU

CRONICA FILMELOR

CONTELE DE MONTE CRISTO (CAPITOLUL)

Titlul romanului lui Dumas-tatăl ajuns singur pentru a atrage publicul în sălile de cinema. Pericolul mare pentru realizarea de filme era tocmai această facilități. Din fericire pericolul a fost evitat. Scenariul extras din sutele de pagini ale romanului este senzație este foarte interesant, atât pentru aceia cari n-au citit cartea cât și pentru aceia cari l-au citit. Regisorul Robert Varnay a făcut și el treabă bună. Naturalmente voe să privești filmul cu același spirit critic sever cu care trebuie să privești filmele cu pretenții de artă. Nici romanele lui Dumas-tatăl nu se judecă prin aceeași priză ca acelea ale fiului său de pildă! Interpretul ales pentru rolul titular Pierre Richard Wilton nu este ideal — acțiunea palpitantă te face să uiți momentele mai slabe ale lui. Ceea ce nu pot însă lăsa nerelevat este unuzm copie. Nu înțeleg de ce n-am putut noi vedea acest film în același timp cu Bucureștiul! Cinematografele noastre comunaie prezintă un client atât de important încât oricare casă de filme poate fi obligată să le dea filmele ei bune din timp.

PRIETENA MEA IOSEFINA (THALIA)

Un film de serie ertrm de amuzant. Scenariul este de o nevinovăție americană: o tânără fată (Hilde F.) ajunge de azi pe mâine patroana unui mare salon de croitorie, în nele prim (Paul Hubschmid) este Don Juan și mare patron în același timp; steaua de varietate (Ella Benkhof) renunță cu ușurință la prietenul ei bogat etc. Fondul filmului însă este atât de moral în sensul cotidian al cuvântului, încât toți spectatoarii pot umple inimile cu căldura încrederei în viață și în dreptatea al cărei ceas trebuie să bată mai curând sau mai târziu, pentru cei vrednici. Cu un astfel de film se revine multe greșeli făcute împotriva echilibrului social prin scenarii scrise și turnate fără scrupule numai de dragul exhibiției unui cânt mai orbitor. Regisorul H. F. Zentgraf buze ca totdeauna.

Foi volante

Răvaș de departe

Dela celălalt capăt al țării, din capitala Bucovinei, îmi vine un răvaș plin de gânduri bune, dela o cititoare care a încercat să-mi desprindă sufletul din rândurile pe care le aștern aici, sufletul frământările lui care odată înaripate, alături de pline de neguri.

Este o mare, e nemărginită bucuria aceea pe care și-o dă un gând împărtășit, care a plecat din inimă și a ajuns la ea.

Mă întreba printre altele, cititoarea mea — care este una din intelectualele de elita ale Bucovinei — de ce ating numai tangențial unele probleme și de ce uneori las în suspensie un gând fără să-i dau tălmăcirea.

Întrebarea e foarte justă. Aici, în colțul meu modest, n'am căutat altceva decât să înfățișez anumite aspecte ale vieții fie de ordin sufletesc, fie social sau național, lăsând desiegarea celor competenți sau celor vizuți.

Emotivitatea mea le-a descoperit, gândul meu le-a așternut pe hârtie. Cititorului la rândul lui îi rămâne rolul de a primi emoția mea de a mă aproba sau de a mă dezaproba.

De a ceti pe marginea cuvintelor, de a desprinde sentimentul cald pe care eu l-am strecurat în fiecare rând și de a reacționa dacă crede de cuvință.

Eu nu sunt decât un modest cronicar al vieții care se desfășoară în fața ochilor mei. Problemele mari și desiegarea lor trec dincolo de sfera mea de activitate.

Cât privește gândul care rămâne întotdeauna de tălmăcit — iubii cititoare — el stăruie acolo în fiecare cuvânt. Un mic efort, și poate fi descoperit.

MIA MARIAN JALEȘ

Actualitatea

COOPERATIA NAȚIONALĂ. La Universitatea Radio-București conducătorii autorizați ai Cooperatiei Naționale Române au vorbit în chip foarte extins și amănunțit despre marele rol, pe care l-a jucat cooperatia în Țara Românească în timpul acestui război și imensele servicii, pe care ea le-a făcut economiei naționale. Nu este o exagerare, dacă se afirmă convingerea, că fără ajutorul — ca să-l numim așa — al Cooperatiei, economia noastră ar fi suferit prefaceri dezastruoase, cooperatia a avut rolul unui schelet în economia generală, pe care s'a rezeamat și a trăit economia complicată a războiului. Dar și creșterea cooperatistă, care nu mai este misgură, fiindcă a devenit regim, și care a cucerit întreaga țară — trebuie perfecționată prin studii și practică, prin marea emulație patriotică. S'a recomandat a nu se mai înființa nouă cooperatii, până când cele existente nu vor fi ajuns la maximum de organizare și perfectă funcționare. Este deosebit de important, ca poporul român are mult să înțelească cooperatiei pentru marile servicii, pe care le-a adus în vremea grea a războiului.

ORFANII DE RĂZBOIU. Puțin câte puțin, grija pentru orfanii de războiu, devin — prin generalizare — grija de toate zilele a Statului român și a întregii națiuni. Ministerul Educației Naționale ordonă din nou comitetelor școlare să nu lase niciun orfan să sufere de lipsuri, mai ales dacă mama este femeie nevoiașă. Dar nu numai grija oficială este recomandabilă. Activitatea cetățenească trebuie încetată să se îndrepte spre slăbirea fondurilor necesare pentru o suficientă creștere și înzestrare a orfanilor de războiu. La noi, — în timpurile acestui războiu — orfanul de războiu este socotit ca fiu al întregii națiuni. Nu este permisă nicio neglijare față de el din partea acelor puțin ameni egoiști, cari lăsa totul în seama statului. Orfanul de războiu este piatra de temelie a conștiinței noastre patriotice și a sentimentelor noastre de moralitate umană. Nu se poate trăi răsfățat și în belșug, când orfanul de războiu nu este perfect asigurat.

BOMBARDAREA VATICANULUI. Acum nu mai există nicio îndoială, că anglo-americanii bombardează și cetatea Vaticanului, care — după cum se știe — nu este obiectiv militar prin faptul, că este sediul sfânt al catolicismului mondial. Întotdeauna când se constată bombardarea locurilor sfinte, apar comunicatele Guvernului anglo-american, prin care se aduce la cunoștința lumii întregi, că ele nu numai nu au putut, din considerații de civilizație, să ordone bombardarea Vaticanului, dar că ele nu au cunoștință de așa ceva. Presupunând că guvernele acestea „eliberatori” au de bună credință, rezultă irecuzabil, că piloții anglo-americani își fac de cap. Întreacă, dacă ei bombardează fără ordin scris așezăminte religioase și culturale ale popoarelor — asta înseamnă că în aviație, „eliberatoare” domnește o anarhie foarte periculoasă. Și în cazul acesta pilotul nu este un element de războiu disciplinat, ci un asasin și barbar destrucător. Ori cum este — explicațiile pot stabili indirect unele lucruri — dar din asta monumentele nu se ridică și mai ales suferul omenească nu poate să sufere pentru absurditatea unor lovituri, care degradează pe acei, ce le produc.

CĂMINELE CULTURALE. În Banat căminul cultural înființează aproape în fiecare comună. Acum aceste mici cetăți ale spiritului nostru național au început o activitate ferventă pentru a strânge fonduri în vederea terminării Catedralei timișorene. Cât de adânc a pătruns în conștiință și în dragostea românească ideea Fondului Cultural, se vede și din această activitate a căminelor culturale. Românul este pretutindeni un entuziast, când e vorba să rezolve o problemă a cugetului său religios sau o problemă de prestigiu național. Cum am și văzut încă dintru început, Fundul Catedralei va pășiona întreaga lume românească și nu va rămâne niciun singur român, care să nu-și plătească cu bucurie acest tribut de conștiință religioasă și de iubire patriotică.

Temeiurile Universității libere muncitorești din Banat

Infățișate de d. ing. Ștefan Ardeleanu, directorul școlii Industriale tehnice din Timișoara

Am citit în presa locală și cea din București unele comunicări și informațiuni în legătură, cu înființarea unei Universități libere muncitorești în Banat. Din ziare nu s'au lămurit deplin temeiurile unei atare Universități și cum rolul său social, educativ și instructiv cuprinde un câmp vast de activitate desfășurată într-o pătură socială foarte însemnată, am simțit nevoia unei documentări mai deaproape asupra stadiului în care se găsesc lucrări

pregătitoare, mai ales că despre problema înființării unei universități libere muncitorești s'a discutat în ședințele mai multor societăți, ca „Astra Bănățeană”, „Institutul Social Banat-Crișana”, etc.

D. ing. Ștefan Ardeleanu, inițiatorul acestei Universități, a binevoit a ne da informații ample asupra noii instituții de afirmare și promovare a elementului românesc dela granița de vest. Declarațiile d-sale le împărtășim cititorilor noștri.

Ideia de bază a Universității libere muncitorești

Care este ideea de bază a Universității Muncitorești din Banat?

— Ideia ce m'a preocupat, de vreo doi ani încoace, — spune d. ing. Ștefan Ardeleanu, — a fost și a rămas și în prezent alcătuirea unui program de cursuri de perfecționare, minimal, pentru meseriașii români candidați la examenele comisiilor de calificare de pe lângă Camera de Muncă. Gând, de altfel sugerat și de către Ministerul Culturii Naționale. Anume, aproape la toate examenele de calificare, pe care le-am prezidat din 1938 încoace, am ajuns la aceeași tristă constatare, de a nu fi fost nici eu și nici ceilalți examinatori prea mulțumiti de cunoștințele profesionale ale candidaților. Căutând să analizăm cu bunăvoință, am putut să găsim cauzele insuficienței pregătirii a lucrătorilor români și anume: ne deosebite fiindcă unii patroni, străini de neamul nostru, nu le oferă bucurios cunoștințele profesionale, și pe de altă parte, nici cursurile profesionale care nu dispun încă de o

armatură școlară bine încheiată, nu le completează aceste cunoștințe.

Dar, lucrătorul român, în formarea lui profesională, mai are și o altă piedică aproape de nevinovă: lipsa de cărți tehnice și reviste periodice de specialitate scrise în limba română.

În interesul nostru ca neam, trebuie să ridicăm lucrătorul român din starea aceasta de inferioritate, așa cum această problemă a fost rezolvată în toate țările din Apus, prin cursuri de perfecționare, de completare, prin conferințe de popularizare științifică, mijloace destule pentru înmulțirea cunoștințelor, pentru ca în lupta de fiecare clipă cu cei de alte naționalități, să poată răzbi mai bine.

Spre a sigura dela început o reușită deplină unei asemenea instituții cu caracter permanent, am cercetat și m'am consultat cu conducătorii societăților culturale și profesionale, cu câțiva industriași mai de seamă din Timișoara, pentru a fi sigur că numai prin colaborarea

frățescă a tuturor intelectualilor din localitate vom putea așeza, pe temelii solide, Universitatea pe care am inițiat-o, menită să dea asistență spirituală muncitorimii românești din regiunea noastră.

Așa, am luat contact cu d. insp. gen. Sabin Evuțian, președintele „Astreii Bănățene”, cu d. dr. Cornel Groșoreanu președintele „Institutului Social Banat-Crișana”; cu d. Margan, președintele Camerei de Muncă Timișoara; cu d. C. Miu-Lerca, consilier regional de presă și propagandă, precum și cu un însemnat număr de personalități din localitate, cărora le-am expus proiectul organizării acestei instituții. Cu toți, fără excepție, au găsit ideea realizabilă; ba mai mult, și-au oferit cu mult entuziasm concursul, fapt pentru care țin să-mi exprim și de data aceasta toată mulțumirea mea.

După cele spuse de dvs. instituția se vede a fi foarte utilă. Ce fel de organizare îi veți da?

Eu am expus, mai întâi într-o conferință profesională a Școlii tehnice industriale și apoi într-o ședință a secției tehnice a „Institutului Social Banat-Crișana” de sub președinția d-lui C. Micloș, directorul general al uzinelor și tramvaielelor comunale, — ședință la care au participat mai multe personalități tehnice binecunoscute din Timișoara, — un proiect de program cu programele analitice respective și cu toate detaliile trebuincioase, încă, din punct de vedere al organizării interioare, cursurile pot funcționa. Urmează doar să ne îngrijim ca instituția să devină persoană juridică, făcându-se formele recerute de lege.

Am auzit că unele cursuri de perfecționare, pentru anumite grupe, ar fi început?

Da. Exact. Și aceasta numai grație gândului românesc al d-lui I. Margan, președintele Camerei de Muncă. D-sa, prin subvenția acordată, a făcut posibil deschiderea primului curs de perfecționare pentru grupa I (strungari, raboteuri, frezori) și grupa II (mecanici de motoare cu explozie).

Ce fel de secții va cuprinde Universitatea liberă muncitorească?

Am preconizat înființarea a două secții:

1. Secția de perfecționare profesională, cu vreo zece grupe, dintre care două grupe și-au și început cursurile și
2. Secția conferințelor de popularizare științifică.

Acest conferințe de popularizare au caracter liber și subiectele lor vor fi în funcție de problemele specifice ale tehnicienilor de tot felul și de necesitatea de a se da o asistență spirituală adecvată exigențelor naționale ale muncitorilor.

Pentru organizarea acestor conferințe de popularizare facem un călduros apel către intelectualitatea din Timișoara, care de altfel este foarte bine organizată în diverse Asociații de cultură și în primul rând în cadrul „Astreii Bănățene”, societate prin definiție cu chemarea de a difuza printre muncitorii de tot felul, cultura.

Expozeul d-lui ing. Ștefan Ardeleanu, clar și explicit, ne mână cu gândul la munca impresionantă pe care o duce lucrătorul intelectual pentru ridicarea lucrătorului manual, cimentându-se astfel legătura sufletească dintre cele două categorii de muncitori pentru păstrarea unei puternice solidarități românești.

Nu poate începe nici o îndoială că apelul d-lui ing. Ștefan Ardeleanu și al d-lui insp. gen. Sabin Evuțian, președintele „Astreii Bănățene”, nu va fi ascultat de cei ce se simt aleși să îndrume și să învețe pe alții. Ba mai mult, noi credem că Universitatea liberă din Timișoara va constitui un bastion de rezistență românească aici, dintre cele mai tari.

GRIGORE BUGARIN

PATRIARHUL UNIRII

de Dr. Aurel Cosma

„Acum slobozește Doamne pe robul Tău Ștefană că vazăru ochii mei mântuirea neamului românesc”. Aceste erau cuvintele rostite de Gheorghe Pop de Băsești la 1 Decembrie 1918 când a prezidat istorica adunare națională dela Alba-Iulia. Glasul său de patriarh al unirii era binecuvântarea ce o dădea generația de jertfă a premergătorilor asupra marilor împliniri. Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea, căci nu trecură nici trei luni și „Badea Gheorghe” își dădu sufletul.

I-am văzut atunci la Alba-Iulia în fruntea fâurișilor unirii. Am descoperit în înfățișarea lui venerabilă și impresionantă icoana trăirii în zbucumări și nădejdi a poporului nostru. Figura lui simbolică era în mijlocul nostru ca un monument viu al veacurilor de lupte necontenite pentru biruința idealurilor naționale. Dumnezeu l-a învrednicit să vadă înfăptuirea visului secular pentru care s'a trudit și a suferit atât de mult.

Gheorghe Pop de Băsești era conducătorul spiritual al partidului național român și luptătorul îndrăzneț, care în repetate rânduri și-a rostit cuvântul în parlamentul dela Budapesta. Prin glasul său vorbea neamul românesc care își cerea drepturi și libertate națională. Pentru atitudinea sa demnă și intransigentă s'a împărtășit și el din soarta Memorandiștilor. Asupritorii de ieri nu puteau să-l erte nici în clipa morții, căci au tras cu gloanțe în corgea care l-a condus la locul de odihnă veșnică.

Astăzi, după un sfert de veac dela moartea sa, sufletul luminat al lui Gheorghe Pop de Băsești plutește din nou în mijlocul nostru ca un semn de îmbărbătare și de nădejde. Idealul și izbânda generației sale și-au făcut drum de credință în strădaniile și simțirea noastră. În acest crez am crescut și pentru biruința lui luptăm. Să nu ne îndoim nici o clipă, căci dreptatea românească va veni.

Inițiativa lugojenilor

Cât de rodnică este inițiativa unei energice personalități în domeniul activității sociale și naționale se vede din ceea ce fac în ceasul acesta intelectualii Lugojului. Această cetate a naționalismului românesc reacționează întotdeauna din spontaneitatea conștiinței sale românești — față de toate posibilitățile reale de a realiza o nouă operă de mărturisire a nouă afirmare națională. Constituindu-se grupul ziarului „DACIA” — lugojenii cu frunții intelectuali, formulează concepția cea mai nobil-românească despre presa și normativele ei spirituale pentru vremurile actuale. „Prin presa pe care o inaugurăm — a

spus prof. F. Barbu, pasionatul inițiator — vrem să reinviem vechile îndelungate ale gazetărilor, să onorăm pe fruntașul vieții publice, pe virilistul de altădată și să dăm o afirmare cât mai autentică muncitorului și plugărilor român”. Cele mai potrivite cuvinte sunt cuvintele rostite de d. F. Barbu, Ziaristul — frunțas și, legătura morală a categoriilor sociale. Idealul etern românesc referitor la intelectualul militant. Și nici nu se putea lansa din Lugoj o altă concepție, o concepție mai plină de viață. Doar în cimitirul de acolo odihnesc Eftimie Murgu, Valeriu Brănișce și celelalte figuri neperitoare.

Grav accident de tren în Italia de sud

GENEVA, 6 (Rador) — După cum anunță serviciul englez de informațiuni 501 italieni au murit asfixiați într-un tunel, în urma unui grav accident de cale ferată, care s'a produs Vineri dimineața în Italia de sud.

Alte 49 persoane se găsesc actualmente rănite în spital. Se subliniază că era vorba de un tren de marfă de care numeroase persoane se agățaseră pentru a putea fi duse către răsărit.

SPORT

Politechnica s'a calificat pentru optimile de finală din Cupa României

In șasesprezecimile de finală ale Cupei Române au participat trei echipe timișorene și două din Reșița. Misiunea a două grupări timișorene a fost de a aduce îngrat, căci Progresul a avut ca adversar pe C. F. R. Turnu-Severin, deținătoarea Cupei Române, iar Chinezul-CAMT pe campioni naționali, pe F. C. Craiova.

Natural în compania unor adversari de aceiași talie speranțele de victorie nu puteau fi decât foarte reduse și victoria nu se putea produce decât în cazul unui cumuț de circumstanțe favorabile pentru gazde.

Ori tocmai aceste circumstanțe favorabile au lipsit ieri. In primul rând terenul nu a putut conveni echipelor timișorene, cari cu cea mai puternică armă în elanul lor, care ieri s'a împotmolit în

noroiu. La Progresul a mai fost un ghinion în plus, căci a lipsit unul dintre beci, deci apărarea nu a putut face față ca în trecut.

Totuși felul în care au luptat în prima repriză ne satisface, deoarece confirmă credința noastră în existența talentelor tinere.

Al treilea reprezentant al Timișoarei echipa studenților — Politehnica — a avut de sustinut un match dificil, căci adversarul S. S. M. R. este o echipă care în toate ocaziile poate produce victorii neașteptate. De fapt la Reșița a fost un match greu în care cele două echipe s'au învârtit cu multă voință de a smulge victoria, atât de pretioasă.

Prin această victorie Politehnica a rămas singurul reprezentant al Timișoarei în Cupa României; la mai mare!

Politehnica - S. S. M. R. 2:1 (2:1)

Până când la Timișoara vremea a fost îngrată, la Reșița deschiderea oficială a sezonului de fotbal s'a bucurat de un timp trunios și drept consecință de prezența unui număr mare de spectatori.

Jocul Politehnicii a fost așteptat cu mult interes la Reșița, deoarece tania celor două jocuri, susținute în ultimele două săptămâni a umplut orașul.

Partida a corespuns numai în parte așteptărilor, căci jocul dictat de Politehnica a purtat peocă tipul de matchuri de cupă: prudență. Într'adevăr Politehnica a fost foarte prudentă, nerisând nimic în fața unui adversar cum este S. S. M. R.

Cu toate acestea jocul — deși a fost primul match oficial — nu a lăsat nimic de dorit, și ne promite un sezon cu matchuri bune.

Jocul începe cu o serie de atacuri în

trambă din partea gazdelor, Politehnica rezumându-se la început la o tactică defensivă. Inceputul cu inecul acțiunilor se echilibrează și Politehnica răspunde prompt la toate încercările S. S. M. R.-ului.

Soarta matchului se decide încă în această parte a jocului, căci la un goal reștan, Politehnica răspunde cu două, marcate de Dée și Dolga.

După pauză jocul pare a fi dirijat mai mult de către gazde, dar sistemul de joc al studenților — defensiv — întârzie și ofensivă susținută de două marginăși mobili — nu permite modificarea scorului.

Politehnica a jucat în următoarea formație: Boros — Corbuș, Manciu — Ramis, Stepan, Chira — Dolga, Andreescu, Andrei Rădulescu, Bugariu, Dée.

C.F.R. Turnu Severin - Progresul 4:0 (0:0)

Deținătorii Cupei Române au avut un adversar pe care nu l-au putut învinge decât în ultimele 25 minute de joc.

În prima repriză scorul a rămas alb, cu toată ataca oaspeților a făcut nenumărate încercări de a lua în stăpânire situația. În lipsa lui Roman — care a avut dureri de ași pierde mama tocmai în ziua matchului — fundășii Progresului nu au putut angaja terenul, permițând oaspeților să revină mereu în atac.

Cu toate acestea comportarea Progresului a fost laudabilă, căci au depus mult zel pentru a echilibra forțele și să pună deso în dificultate trioul Pavlovici-Felecan-Luca, cari au fost siliți în repetate rânduri să se întrebunțeze serios de a zădărnici încercările Progresului.

După pauză C. F. R. mărește alura, iar jocul ce-l impun devine mai dur. Se produce învâlmășeli. În m. 52 C. F. R.

deschide scorul prin Ludwig, care profitând de faptul că Morariu a fost acoperit de aparare, reușește să marcheze. Tot el însuși și al doilea goal în m. 75.

De acum jocul este jucat. Faptul că Reiter mai înscrie două goaluri în m. 81 și 86 nu mai surprinde, căci apărarea Progresului, care până aici a muncit foarte mult, în frunte cu Morariu, a fost silită să cedeze.

D. Hustig a arbitrat următoarele formații:

C. F. R. Turnu-Severin: Pavlovici — Luca, Felecan III. — Munteanu, Pârjol, Marcu I. — Vdan, Cosma, Ludwig, Opran, Reiter.

Progresul: Morariu — Taborski, Tari — Cheveresan, Cotti, Slatina — Socoșan, Petrovici, Malocci, Purice, Cercel.

În deschidere s'a disputat jocul de junior, Progresul-Electrica 2:2 (1:0).

F.C. Craiova - Chinezul Camt 4:1 (1:0)

Campionii naționali au reușit o victorie destul de gea în campania tinerei echipe a Chinezeului.

Terenul desfundat a făcut ca victoria craiovenilor să pară dificilă în prima repriză, când gazdele, mai ușori, au înfruntat cu succes noroiul, care a fost un handicap serios pentru F.C. Craiova care a venit cu o echipă „grea”.

După pauză însă superioritatea tehnică a triumfat asupra elanului, iar acțiunile mai rafinate ale Craiovenilor le-au produs pentru goaluri și prin aceasta o victorie meritată.

D. Petric a arbitrat următoarele formații:

CRAIOVA: Papescu-Felecan, Albu-Vistor, Mari, Niculescu-Covaci, Banes, Thierjung, Dunăreanu, Bătrân.

CHINEZUL: Ross-Gerber, Kallch-Jan, Bozgan, Dittich-Lippai, Androvici, Iklenarik, Cojan, Bath.

În repriza primă se desfășoară un joc egal, variat cu inițiative multe din ambele părți.

Jocul devine vioiu în jumătatea a doua reprizei, după ce în min. 21 Cojan deschide scorul și silește Craiova să se întrebunțeze pentru egalare, care se produce în min. 19, prin goalul marcat de Covaci. Chinezul ratează 2 ocazii mari. Craiova replică la fel.

După pauză alura jocului nu slăbește, deși terenul e foarte greu. În min. 3 avararea oaspeților face hands. Arbitrul nu poate recunoaște locul unde s'a produs greșala și în fine nu acordă 11 m. reclamat de Chinezul. Totuși lovitura de pedeapsă e irecuzabilă, goalul însă e ratat.

IN CURAND

Dela PETRU MAIOR la OCTAVIAN GOGA

STUDII ȘI EVOCARI ISTORICE

de

VASILE NETEA

Editura „Cugetarea” București. 1971

În min. 9 Covaci marchează un nou goal, apoi după un sfert de oră Bătrân decide definitiv soarta matchului (1:0). În fine nici Thierjung nu se lasă și în min. 30 sâmbilește scoul final la 4:1.

LUPTĂ GRECO-ROMANE CFR-Timișoara - Vulturii-Lugoș 4-3

După cum era de așteptat, CFR Timișoara în urma victoriei de ieri reputată asupra Vulturilor din Lugoș, a trecut în fruntea clasamentului campionatului Național pe acest an.

Sala cinematografului LYRA CFR a fost din nou mult prea mică pentru adăpostirea publicului ce a tinut să fie prezent în număr neobișnuit de mare la această gală.

Având în vedere că programul oficial a fost fixat pentru orele 10.30 fix, gala se deschide cu două ante-matchuri amicale.

Primul a avut loc între Cremmer-Lugoș și Corpodeanu Alex. CFR-Timișoara ambii de categorie minimă.

În timp ce micii combatanți își încearcă forțele, galeria formată din elevii Școlii CFR își încurajează colegul prin „Hăi spile” pereclă dată lui Corpodeanu tocmai pentru șiretenia întrebunțată de acesta în luptă.

Al 2-lea match amical s'a disputat în limita categoriei până între Onaca Alex. Timișoara și Gati — Vult. Lugoș. După 20 de minute de luptă fără greutate de sus, matchul a trebuit să fie întreruns și declarat nul. În cursul luptei, Onaca a scâtat totuși o oarecare superioritate în acțiuni și tehnica întrebunțată.

În cadrul primului match oficial în limita categ. hârtie colturile arenei au fost ocupate de Onaca-Vulturii, Lugoș și Ilie Gh. CFR-Timișoara. Inflăcărați, s'au dat drumul maximului lor de puteri din primele secunde. Prima acțiune o are Ilie Gh. care încearcă un tur de cap ce era să-i fie fatal, adversarul profitând de un moment slab al său, Revăzut pe picioare, după un răsuflu de multumire, trece mai sigur și mai atent la atac și printr'un splendid salt de sus își trece adversarul cu omoplații pe saltea.

În limita categ. până își fac apariția pe teren Precup Carol CFR-Timișoara și Miloaia (champion național). Precup în formă excepțională a executat câteva supleuri, salturi de sus etc. dând luptei o nouă spectaculoasă. Acțiuni vehemente rapide cari au dus până în al 3-lea minut pe Miloaia în proama orchestrei. Matchul a fost câștigat de Precup printr'un tur de cap de stânga foarte clar, min. 13.

În limita categ. nouă au luptat Beglet CFR — Horvat Lugoș.

Acest match s'a terminat în mai puțin de un minut prin victoria lugoșanului asupra lui Beglet printr'un tur de cap fulgător.

Categoria Welten în fel a lăsat puțin speranță deosebi campionul național Foras Ovidiu — CFR Timișoara s'a grăbit să-și bătă tusch adversarul de Virog — Lugoș în 30 secunde, — printr'un tur de cap stâng.

În limita categ. usoră, după cum era de așteptat dublul campion Balcanic Borlovan — Vulturii Lugoș, învinge categoria tot prin tur de cap de elevul ceferist Velceanu în primul minut.

O luptă frumoasă se arenuță între Batj Valentin — Timișoara și Crețu — Lugoș. În timpul celor 20 minute de luptă prin acțiuni de sus, năpădite, referat frumoasă a pînă speranțele în victoria lui Batj.

Amuzarea luptei li aduce noroc înă la Batj, luând locul capră de podea Crețu. Atât li trebuia lui Batj căruia nu-i scapă nimeni în această situație. Primele încercări a lui Batj au eșuat dar în fine în min. 23 Crețu este vertiginos trecut cu umerii la pământ.

În cadrul categ. grea Traian CFR și Dragomir Lugoș au practicat o luptă fără greutate mai puțin spectaculoasă. Victoria revenind lui Dragomir prin puncte.

Gala s'a bucurat de prezența dlui Președinte al Federației de lupte Greco-Romane Ing. Raduș.

Prezentarea pentru prestație la Timișoara

Conform publicației Nr. 5522/1944 a Primăriei Municipiului Timișoara, locuitorii din străzile de mai jos se vor prezenta la Primărie, parter, camera 30 (intrarea prin partea principală) spre a achita prestația prevăzută în Legea No. 72, publicată în Monitorul Oficial No. 33 din 9 Febr. 1944.

În ziua de Marți, 7 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: E. de Săvoia, Gen. Doda, Palanca și Gh. Lazăr.

Circ. II a) Locuitorii din străzile: Neculcea, Nouă, Cimitirului, Melodiei și Lănelei.

b) Locuitorii din străzile: Ep. Teofil Galvani, Laponia, Estonia, Pummer și Col Radio.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Aron Pumnul, Piața Adamachi, I. Vasili, Piața A. Sever, Pemrea, Cosminului D. Cornei, Roma, Nero, Deni, Aurelianus, Socrates, Ștefan, Nicolai, Milcov, Caras, Diana, Constanta, Medea, Latona, Delibata și Bul. Eroilor dela Tisa No. 1—39 și 2—26.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Cal. Șagului, dela No. 2—50, T. Vladimirescu dela No. 13—85 și Budai Deleanu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Gen. Zorilor, N. Bolecan, Al. Lăpusneanu, Orașu, Vidin, A. Ruso, V. Micle, Haiduceasa, Lisabona, Bărzava, Taborului, Semicerc, I. Rațiu și Amzei.

Primăria Municipiului Timișoara
Serviciul Administrativ

No. 5101/1944

PUBLICAȚIUNE

Noi, Primarul Municipiului Timișoara în conformitate cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne Nr. 1556/1944 și al Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale Nr. 8572/1944 precum și în virtutea art. 15 din legea administrativă aducem la cunoștința tuturor proprietarilor de automobile, automobile publice, camioane, birji, etc. de a ține în absolută curățenie-vehiculele lor, fiindcă în caz contrar pe baza somatiunilor medicului de circumscripție respective, dacă în urma constatărilor făcute cu ocazia nea controlului periodic, ce se va ține în acel scop, acele vehicule vor fi desinfectate la Stațiunea de desinfecție și deșeurare, fapt prin care vor fi scoase din circulație pe câteva zile.

Tot așa se va proceda și față de șoferii și conducătorii acelor vehicule, dacă vor fi găsiți murdari.

Timișoara, la 28 Februarie 1944.

Primar, Secretar general,
Dr. P. WARTH 1685 ION FILIP

Înștiințare

Prin această aducem la cunoștință abonaților resanți că, în interesul lor, sunt rugați a-și achita abonamentele scadente, în caz contrar suntem nevoiți a recurge la mijloace mai drastice.

AJUTOARE PENTRU PERSONALUL VAMAL DELA FRONTIERE

Monitorul Oficial Nr. 51 din 1 Martie 1944 publică următorul decret-lege:

Credul extraordinar special deschis pe seama Ministerului Finanțelor, prin legea Nr. 674 din 1940, art. 1, alin. 2, pentru plata remizei convenite șefilor conducători ai vâmlor, însărcinați cu vânzarea timbrelor, precum și ajutoare pentru personalul vamal dela frontiere, se majorează cu suma de lei 5.000.000.

Acest supliment de credit va avea aceeași acoperire ca și creditul inițial, adică din remiza convenită la timbrele vândute prin birourile vamale, conform art. 69 din legea timbrului.

IOAN GROZAV și Co.

Timișoara I. Str. 10 Mai 3.

APARATE DE RADIO. — CANDELABRE

Inr. Of. Reg. Com. nr. 110/1392/42.

1677

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— **ALCATUIREA COMISIEI GUVERNAMENTALE ROMANE PENTRU NEGOCIERI ECONOMICE CU BULGARIA.** Dimitrie I. Baroncea, avocat public, delegat al Ministerului Afacerilor Străine, este numește membru al comisiei Guvernamentale Române pentru negocieri economice cu Bulgaria.

— **CONCERTUL ORCHESTREI SIMFONICE GERMANE.** Joi, 9 Martie, ora 19.30 va avea loc, în sala festivă a Banatului, al treilea concert dat de Orchestra Simfonică Germană din Timișoara de sub conducerea dlui prof. Richard Oschanitzki, în concursul ilustrei pianiste dna Volica Nicoară. Se va executa Simfonia în sol major de Haydn, concertul de pian în la minor de Mozart și Simfonia întâia de Beethoven. Biletele la Bibliotecă Germană.

— **SE CAUTA MESERIAȘI LA PRIMĂRIA GALAȚI.** Camera de Muncă Timișoara aduce la cunoștință celor interesați că Primăria Municipiului Galați are nevoie pentru angajare pe data de 1 Aprilie 1944 de 4 maeștri hornari și 9 lucrători (calfe) mari. Amatori pe lângă condițiile de admitere în funcțiuni publice, vor poseda și o capacitate profesională pentru posturile solicitate, iar în cerere vor arăta precis condițiile lor de angajare (salarizare etc.) în vederea precum și orice informații se vor primi de la Primăria Galați.

— **FILATELICE.** Abonații la timbre filatelice, sunt rugați a se prezenta la Oficiul Postal Timișoara 1, pentru reînnoirea abonamentului. Ultimul termen este până la data de 25 Martie 1944. De la data de mai sus, cei care nu se prezintă, pierd termenul de înnoiere. Deasemenea se pot prezenta și oșierii de a deveni abonați noi.

— **CUM SE DISTRIBUE ULEIUL COMESTIBIL.** Serviciul de aprovizionare al Municipiului, față de unele reclamații referitoare la repartizarea uleiului, aduce la cunoștință comercianților că în viitor numai aceia vor primi ulei pentru distribuție, care au vase proprii pentru a putea ridica de la Federația Goga cel puțin 100 kg. ulei, în fiecare distribuție. În vederea unei aprovizionate distribuiri amatori vor declara în scris la Serviciul aprovizionării capacitatea vaselor absolut proprii pentru administrarea uleiului până la data de 10 Martie. Vasele angrosistului nu pot fi împrumutate fiind destinate pentru conservarea stocului de rezervă.

— **TRANSFERARE.** D. dr. Mișu Aurel a fost trecut din funcțiunea de medic veterinar în echipa volantă a Direcției veterinariei animalelor din Ministerul Agriculturii și Domeniilor, în funcțiunea de medic veterinar al ocolului Vinga, jud. Timiș-Torontal.

— **NUMIRE DE DACTILOGRAFI.** Au fost numite pe data de 10 Martie 1944 în funcțiunea de dactilograf fără de gradații, grupa H/40 tipul de salarizare 35, prin decizia ministerială nr. 114.517 din 29 Februarie crt.: Roșu Maria la Vama Timiș-Torontal; Ardeleanu Elena, la Vama Timiș-Bega iar la Administrația financiară Severin Petrușca Elisabeta.

— **UNELTE AGRICOLE PENTRU RAIONUL BIRoul I. O. V. R.** de pe lângă Prefectura Județului Timiș-Torontal a primit un nou șoc de unelte agricole, care să fie distribuite în mod gratuit, conform Deciziei Marșalului Conducător Ion Antonescu din I. O. V. R. din județul acesta.

— **SPRIJINIREA NOCILOR MESERIAȘI.** Consiliul Camerei de Muncă din Timișoara lucrează la întocmirea tabloului de noi meseriași care să fie sprijiniți de această instituție, prin înzestrarea lor cu unelte necesare.

— **NOUI TIMBRE P. T. T.** Direcțiunea Generală PTT este autorizată a emite un timbru special pentru comemorarea implicării a 30 ani de activitate a Rugby Club Românesc, în valoare de 200 lei, dintre cari 16 lei taxă poștală și 184 lei suprataxă. Timbrul se pune în circulație în număr de 10.000 exemplare, de la 16 Martie crt. până la 31 Martie inclusiv. Culorile timbrului este roșie.

— **NOUL SECRETAR GENERAL AL MINISTERULUI DE JUSTIȚIE.** București, 6. S. P. P. transmite: D. Mircea Șerbecu, avocat public a fost numit secretar general al Ministerului de Justiție în locul dlui Alexandru Constantinescu, care a demisionat.

— **RECTIFICARE.** În numărul nostru de Sâmbătă, la pagina II, în titlul articolului dlui Ștefan Gomboșu s'a strecurat o regretabilă greșală, din cauza neglijenței corectorului. În loc de „Astra bănăteană, gloria altora” trebuia să apară „Astra bănăteană...”

— **CONCERT CORAL.** Duminecă, 12 Martie, ora 11.30 va avea loc în sala Teatrului Național concertul corului Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din Cluj-Timișoara. Intrarea liberă.

— **NOUI FUNCȚIONARI LA SF. EFIS-COPIE ORT. ROM. A TIMIȘORII.** Cu decizia nr. 9254 din 25 Februarie 1944, a fost numită dactilografă fără gradație la Cancelaria Sfintei Episcopii a Timișorii dna Elisabeta Fibișan Zărie, cu salariu de lei 6000, bruto lunar. La fel cu decizia nr. 8255 dna Secan G. Iuliana, în aceleași condiții de plată, grad, etc.

— **CURSORI DE ȘOFERI.** La Liceul industrial din Timișoara au început înscrierile pentru cursurile de șoferi organizate de motomecanizare. Inscrierile, în continuare, se primesc zilnic la secretariatul școlii, până la data de 25 Martie crt.

— **ANGAJARI LA C. N. R.** Dșoara Codreanu Laura și dșoara Haralambie Maria au fost angajate în funcțiunea de dactilografe pe lângă Comisiunea județeană pentru administrarea bunurilor intrate în patrimoniul CNR din jud. Timiș-Torontal.

Condamnați pentru vătămarea gravă a integrității corporale

Iakobi Ioan de 42 ani, soția acestuia Iakobi Ioana de 35 ani, Kieffer Ludovic de 45 ani și soția Mariana de 44 ani, toți domiciliati în comuna Bulgăruș, au fost condamnați de judecătoria Biled la câte 3000 lei amendă și 1000 lei despăgubiri civile pentru delictul de vătămare gravă a integrității corporale, comis împotriva femeii Maria Selegan, pe care au bătut-o cu pumnii și cu pantofoi cu talpa de lemn.

Apelul făcut de inculpați împotriva sentinței de mai sus, a fost respins de Tribunal s. II ca nefondat.

Condamnat pentru provocare de lezuni

Gheneea Iulian, de 39 ani din comuna Chevereșul Mare, a fost condamnat la 5000 lei amendă, 2000 despăgubiri civile și la plata cheltuielilor de judecată, de către judecătoria rurală Buzias, pentru că în ziua de 29 Aprilie 1943, intrând în grajdu femeii Iuliana Ștefănescu, s'a luat la ceartă cu aceasta, lovind-o grav.

Apelul inculpaților, a fost respins de tribunal s. II.

Accident

Astăzi, 6 Martie, între orele 9 și 10 dimineața, bătrâna Dorna Ana, în etate de 58 ani, cu domiciliul în strada Iosif Gall 1, a suferit un grav accident.

În timp ce cobora scările locuinței sale, Dorna Ana a alunecat pe trepte și a căzut în cădere, ea și-a fracturat piciorul stâng.

Cu ambulanța Salvării, bătrâna a fost transportată la spital unde i s'a dat primele îngrijiri.

Sentință suspendată

Judecătoria rurală Giulvăz a condamnat la o lună închisoare corecțională, 1500 lei amendă și 5000 lei despăgubiri civile, pe Stăiți Vichentie de 20 ani, din comuna Crai Nou, pentru că în seara zilei de 17 August 1942, a bătut pe femeia Maria Popovici din aceeași comună, cauzându-i grave leziuni corporale.

Făcând apel împotriva acestei sentin-

— **CONFERINȚA LA INSTITUTUL FRANCEZ.** Miercuri, 8 Martie ora 18.30 va avea loc la Liceul Comercial conferința dlui prof. Marcel Griffon, directorul Institutului Francez din Timișoara, intitulată „Elle et Lui après Venise”. Intrarea liberă.

— **NUMIREA DLUI PROF. BĂNESCU LA ACADEMIA TEOLOGICĂ DIN CARANSEBES.** Ministerul Culturii Naționale a revenit asupra deciziei prin care d. prof. dr. Marcu Bănescu a fost numit la catedra de teologie practică dela Academia Teologică din Caransebes, pe ziua de 12 Ianuarie 1944, recunoscându-i numirea pe data de 12 Ianuarie 1944.

— **NUMIRE LA INSPECTORATUL MUNCH DIN TIMIȘOARA.** Dra inasecu Elena a fost numită prin decizia nr. 121.213 din 25 Februarie 1944 cu data publicării în Monit. Oficial, dactilografă fără gradații grupa A 40/35 la Inspectoratul Regional al Muncii din Timișoara.

— **CONFIRMARE.** Prin deciziunea dlui ministru subsecretar de Stat al românizării, colonizării și inventarului, se confirmă angajarea dlui dr. Cornel Breban în funcțiunea de administrator girant rural la Comisiunea județeană Timiș-Torontal, pe intervalul de timp servit.

— **ȘEDINȚA CERCULUI DE STUDII.** Miercuri, 8 Martie, orele 19, va avea loc la sediul din Bul. Regele Mihai I, ședința „Oficiului de studii și propagandă al Astrei Bănățene”.

— **NOUL PERCEPTOR.** Recent a fost numit în postul de perceptor al Percepției fiscale Giroc, d. Alexandru Bandea.

FAPTE DIVERSE

Te, Tribunalul s. II-a îl admite în parte, suspendând amenda și făcând aplicarea articolului 65 din c. p. suspendă pedeapsa de închisoare pe termen de trei ani.

Ultradu

Toth Emerie de 49 ani din Lugoj, a fost condamnat de judecătoria rurală Buzias, la 2 luni închisoare corecțională și 2000 lei amendă pentru faptul că în ziua de 23 Noiembrie 1942, venind cu trenul dela Jamul Mare la Buzias, a vrut să coboare din motor pe la clasa II, deși el avea bilet de clasa III.

D. Brata Constantin, controlor CFR care se afla și dânsul în tren, i-a atras atenția să nu coboare pe acolo, dar Toth, care era beat l-a înbrăncit și insultat.

Inculpatul a făcut apel împotriva sentinței, care fiind judecat de secția II-a a Tribunalului a fost admis, executarea pedepsei, fiind suspendată pe timpul de probă de 3 ani.

Cauzele de mai sus au fost judecate de secția II-a a Tribunalului în completul dlilor Lucian Ianculescu, președinte, I. Popescu, asesor, I. Blănaru, procuror și Gh. Balogh, grefier.

Minori hoți

În seara de 13 Iunie 1943, Szabo Carol de 17 ani și Wagner Gheorghe, aceeași vârstă, alinându-se în localul lui Köhl Francisc, au furat din buzunarul lui Rastetler N. suma de 12.000 lei.

Făcându-se cercetări, s'a constatat că cei doi celtuiseră în chefură o parte din bani, iar restul de 2200 îl ascuseseră într-o grămadă de cărămidă din curtea lui Szabo Carol.

Pentru acest fapt, minorii au fost condamnați de judecătoria rurală Buzias la câte 5000 lei amendă.

Apelul făcut de parchet a fost admis în parte, S. II-a a Tribunalului, aplicându-le inculpaților și pedeapsa mustrării, amenda fiind suspendată întrucât suma furată a fost restituită.

— **VERIFICAREA BUGETELOR PARȘENILOR COMUNE ȘI COMUNALE LA REȘEDINȚA DE PLASĂ.** Bugetele parșenilor, anul acesta nu se vor mai verifica la reședința Camerei de Agricultură ci în fiecare centru de plasă. Pentru această verificare, se deplasează domniile directori și subdirectori ai Camerei, în fiecare plasă.

— **DESĂRCINARI.** Dna Sălăgeanu Aurelia și d. Gherman C. Victor au fost desărcinați din funcțiunea de administratori gerant CNR din jud. Timiș-Torontal.

— **AVANSARI LA CAMERA DE AGRICULTURĂ TIMIȘ-TORONTAL.** La Camera de Agricultură din jud. Timiș-Torontal s'au făcut următoarele avansări: Fălcășescu Andrei la gradul de subșef de birou, Văcărescu Gh. la gradul de contabil cu gradatie Munteanu Gh. agent administrativ cl. III și Olariu Vicheniu mecanic cl. I.

— **SITUAȚIA ÎNSĂMÂNȚĂRILOR DE TOAMNĂ.** După informațiile primite dela Camera de Agricultură Timișoara, situația sămânțurilor de toamnă din județul nostru este foarte bună. Grâul în special a trecut iarna ușor deoarece tot timpul n'a fost ger. 97% din însămânțările din toamnă, vor ajunge să dea roade.

— **CATEDRĂ VACANTĂ.** La Politehnica Timișoara este vacantă o asistență la Catedra de Electrotehnică și Electricitate. Numai elemente distinse cari doresc să-și facă o carieră în învățământul superior, se pot prezenta la suplînire.

— **D. AVOCAT PETRE NEMOIANU** a fost numit în calitate de președinte al Consiliului de administrație al Oficiului exportatorilor de cereale și furaje, pe timp de trei ani.

— **TRANSFERARI ÎN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE.** Se transferă la consulatele și legațiile respective, următorii funcționari din Ministerul afacerilor străine: Dșoara Georgeta Cănculescu la Consulatul General din Oradea Mare; Grigore Dan la Oficiul Consular din Belgrad; Ștefan Ion și Borcoman Gheorghe la Consulatul general din Viena; Mircea Patralageanu la Oradea Mare.

— **CONCURS PENTRU OCUPARE DE POST.** Se aduce la cunoștință că pe ziua de 14 Martie 1944 se ține concurs pentru ocuparea postului vacant de impiegat dela Facultatea de Agronomie Timișoara, spaliul Tudor Vladimirescu Nr. 10. Dni candidați își vor înainta din timp cererile însoțite de actele cerute de codul Funcționarilor Publici.

— **POST VACANT DE ADMINISTRATOR.** La Facultatea de Agronomie Timișoara, spaliul Tudor Vladimirescu Nr. 10, se poate ocupa prin transferare postul vacant de Administrator de Institut (șef de birou) cu salariu lunar netto de lei 16.500 plus sporul de familie.

— **CONVOCAREA ADUNĂRII GENERALE A „CRUCII ROȘII”.** Filiala „Crucia Roșie” din Timișoara, în conformitate cu art. 26 din Regulament aduce la cunoștință membrilor filialei Timișoara, că Adunarea Generală va avea loc în ziua de 11 Martie 1944, ora 5 d. m. în sala festivă a Primăriei. Ordinea de zi: 1) Deschiderea adunării; 2) Darea de seamă a Comitetului pentru anul 1943; 3) Căutarea situației financiare, precum și a procesului verbal al cenzorilor; 4) Descărcarea comitetului filial de gestiunea din anul 1943; 5) Ratificarea cooptării membrilor în comitet; 6) Votarea bugetului pe 1944; 7) Diverse. Președința: Zoe Coste, Secretar: C. Ștefan.

Posta administrației

— **PENTRU DEPOZITARI ȘI COLPORTORI ZIARULUI DIN PROVINCIE.** Rugăm pe toți depozitarii și colportorii ziarului „Dacia” din provincie, cari, din anumite motive nu primesc ziarul, să se adreseze direct Administrației ziarului Dacia: Bul. Regele Mihai I, Nr. 4, Timișoara I. și vor fi serviți prompt.

ARADUL CULTURAL

ARADUL ȘI EDUCATORII SAI

Există toate argumentele pe cari putem să le întrebunțăm pentru explicarea unor aparente s-au conflicte ce se găsesc în toate ramurile de activitate a oamenilor, dar nu găsesc cu toată truda zadarnică nimic de obiectat educatorilor, cari deși, nu își divinizează misiunea lor, au tot dreptul și li-l confirm cu toată plăcerea de-a trece în nemurire. Căți educatori celebri nu au cunoscut lumea, câte condeie nu au dat roadele muncilor lor și câte lucrări nu s-au consacrat pentru afirmarea și ridicarea, educatorului la rangul cel mai înalt ce-l poate ocupa un om în omenire. Cu toată vechimea ce-o are lozincă lui Seneca și astăzi e tot valabilă și de actualitate.

Azi mai mult ca ori când se cere și se strănuie foarte mult pentru cunoașterea și respectarea celor cari și-au dat sufletul pentru a ne lăsa nouă sămburele culturii. Căți premegători ai culturii și ai educației nu a avut Aradul, imposibil să nu fi fost, dar aceștia premegători și continuatori ai educației se pierd în anonimat. Dece să nu dăm ce este al eozarului, eozarului și ce este al educatorului, educatorului, o broșura cât de mică, fițuța sau o înserare în ziar ar fi foarte bine primită unde să fie trecut, din când în când roadele mărețe a acelor cari sunt parinți noștri spirituali, cele câteva școli se unesc și neamăritele primare au și sustinute de acei premegători, educatori, cari poate nici colegii lor nu-și mai amintesc de ei.

Aradul și-a cinstit toți cetățenii și ia răstăruit după faptele lor, trecând faptele marite a unor în nemurirea acestui oraș! Dar căți educatori nu au rămas necunoscuți din cauza că nu a fost cine să se intereseze de rostul lor. Educatorul se vede s-au ori cum ar fi el, rămâne tot educator. Lectiile învățate cu bătaie intrat mai ușor în cap, decât toate celelalte lecții. Avem o îndatorire pe care — cei ce-o învâdese nu au dreptul la viață — vrând nevrând trebuie să o îndeplinim, și cine are cunoaștere de carte, are și amintiri dela școală printre cari se împletesc figurile blajine sau severe a acelor cari ne-au forțat să învățăm și să ne făurim prin ajutorul scrisului o armă — arte efecace cu care să ne putem apăra viitorul pe care ni-l făurim. Edeca, un noștri s-au stins poate aproape toți și pentru aceasta să ne gândim o clipă la care la primul dascăl la primul contact ce l-am avut cu tabla și la primele litere ale alfabetului pe cari le-am învățat parțial pentru ca mai târziu să putem concepe prima noastră scrisoare redactată după dictările părinților. Aradul care are pretenția de a fi un oraș cu o cultură a lui proprie și afirmă unii, că această cultură s'a răspândit pe întreg cuprinsul Transilvaniei.

Pentru a nu-și putea dovedi exactitatea acestei pretențiuni ar fi foarte vulgar și-am interpreta un fapt cu totul greșit. Originea culturii educației la Arad, are date vechi și aceste date au înserate pe ele figuri și momente de reculegere prin cari putem afirma, legătura strânsă ce există și a existat la Arad.

Avem o îndatorire dela care nu trebuie să ne retragem, cu atât mai mult cu cât avem obiceiul de-a ne considera oameni culți și pentru aceasta trebuie să preamărim pe educatorii noștri și ai tuturor dându-le locurile de cinste în memoria noastră pentru că ne-au dorit numai binele, pentru că atunci când um-

blam la școală nu înțelegeam rostul exprimării lui Seneca: „Nu pentru școală ci pentru viață învăță”. Astăzi când toți știm carte când răsfoim lucrările groase ale autorilor străini s-au indigeni trebuie să ne gândim și să ne rugăm pentru cei ce ne-au dat inițiativă cu-

noașteri și cetirii alfabetului și pentru aceasta în toate orașele ar trebui să existe broșuri și lucrări asupra activității pers. natului didactic și puse la îndemâna tuturor.

Alex. P. Băbuța

Va da oare d. Vasilescu premiul oferit de 50 mii lei că i s'a găsit soția la Arad

Chestiunea dispariției d-nei Vasilescu și cei doi copilași a săi din București, este mai mult decât bine cunoscută astăzi, tuturor arădanilor care o comentează în fel și fel de ch. puri. Adevărul este că d-na a fost găsită la Arad și că ceea ce interesează astăzi este premiul oferit de bărbatul său, care sulerea în urma plecării soției sale și care prin ziarul „Universul” a oferit suma de 50 mii lei pentru acela care îi va ind ca drumul să-și găsească iubita sa consorțată. Că rezultatul premiului oferit a avut efect, asta s'a putut constata din faptul că doi tineri arădani au și dat imediat de urma doamnei d-n chestiune pe care au văzut-o pe străzile Aradului și potrivit indicațiilor din ziarele din capitală au identificat-o imediat. Rezultatul final însă este cu totul altul decât acela la care s'au așteptat tinerii din chestiune, amator de senzațiuni și iubitori de a se face cunoscuți prin isprăvile lor speciale.

Se știe anume în legătură cu această dispariție că un profesor arădan și un polițist din localitate au dat primii de urmele doamnei multă căutață în toată țara de sotul ei. Ceea ce însă este mai interesant în toată chestiunea că nici unul dintre cei doi tineri nu s'a ales cu câștigul sumei oferite de sotul părăsit și că nici alții care au colaborat în această chestiune nu s'au putut înfrupta din cele 50 mii de lei. Și iată cum s'a mai complicat acest caz unic în ceea ce privește împrejurările și calitățile de detectivi excepționali. Faptul a căpătat amploare prin denunțul făcut de către d. Ion Andreescu adresat parchetului local în care arată că d-sa este autorul principal al descoperirii domiciliului d-nei Vasilescu și că el ar fi comunicat imediat telefonic sotului d-nei Vasilescu la București, locul unde se află soția sa cu cei doi copilași, împreună cu însoțitoarea lor. Și apoi s'a mai constatat că tot d. Ion Andreescu locotenent în rezervă este acela care s'a pus în legătură cu organele polițienești dela noi și le-a indicat tot ceea ce trebuie să facă acestea. Incurcătura provine de acolo, că de îndată ce sotul părăsit a sosit la Arad și și-a regăsit soția, a căutat să se eschiveze de obligațiunile oferite, arătând că suma din chestiune a depus-o la ziarul din capitală în care a apărut publicațiunea d-sale și că el nu poate da alți bani, până ce nu va lichida depunerea d-sale făcută la ziarul din chestiune. De aci ne-mulțumim, plângeri și înrîgiri, în care fiecare dintre părțile interesate caută să-și arăte contribuțiunea sa specială în descoperirea d-nei Vasilescu, mai mult din amor propriu, căci au putut face pe „dedectivi” isteți și d-n care fapt, după cum se vede profită d. Vasilescu, care și-a găsit până una alta soția cu care s'a împăcat la Arad, fără ca cei care au contribuit la această interesantă desco-

pe ire să poată gusta din această plăcere.

Justiția are un rol cât se poate de greu, dar tot atât de interesant în această chestiune. Până în cele din urmă, credem noi că tot d. Vasilescu și soția d-sale vor trebui să mediteze mai bine asupra poziției în care s'au pus față de public și să contribuie în mod onorabil la achitarea sumei de 50 mii lei. În orice caz p. emiu cu 50 mii lei este cât se poate de semnificativ, iar cuvântul revine astăzi d-nei și d-lui Vasilescu, care s'au regăsit și au oferit doar atât de puțin pentru a li se reda fericirea. N'ar mai fi frumos ca justiția să se amestece în acest caz, care a obținut o soluțiune atât de firească. Deci d-le Vasilescu, plata, și gata! În caz contrar cazul va deveni ceva banal și își va pierde toată actualitatea, trecând pe afișajul justiției, ca o abatere oarecare, ce se numește delict, ori înșelăciune.

Cum a fost descoperită hoța pe care n'au căutat-o

(Sau: unde dai și unde crapă)

Un caz mai puțin obicinuit s'a petrecut nu demult în comuna Șir, a din județul nostru, și anume unei doamne din acea comună i s'au furat haine și alte obiecte de casă, cauzându-și o pagubă de mai multe zeci de mii de lei. D-na din chestiune s'a plâns despre cele întâmplate și verișorului d-sale d. Ilie Lăzărescu, de profesiune comerciant, care după ce a cerut să se dea semnalmențele persoanei presupuse de a fi făptuitoarea i-a promis rudei sale că o va descoperi. Omul nostru s'a pus la lucru și a urmărit cu multă atențiune pe toți care plecau cu tramvaiul din comună și care soseau a ci. Ba ceva mai mult, s'a dus și prin cărcumile din acea localitate și a căutat să vadă dacă nu cumva răufăcătorul se află printre clienții acestora. Până aci n-mic mai important.

Intr-o bună zi debarcă la stația tramvaiului din centrul comunei o femeie, care i să părea că este identică cu persoana din chestiune pe care apoi a început s'o urmărească. Era o femeie. Această observând că omul din chestiune se ține mereu de ea și că este urmărită, a început să meargă pe străzi când mai repede, când mai încet. Dar cu toate acestea ea n'a fost slăbită. La un moment dat când a văzut că nu mai poate scăpa, s'a întors îndărăt și a intrat foarte agitată într-o prăvălie. Dar și aci a fost urmărită. Văzând de data aceasta că într'adevăr ea este căutață, a ieșit repede din magazie și când s'a apropiat de un canal dela marginea drumului, a scos dintr'un coș un mic pachetel și l-a aruncat în noroiu. Urmăritorul ei însă nu s'a lăsat indus în eroare, a ridicat pachetul și a opriț în loc pe femeia urmărită spunându-și că a pierdut ceva din coș, la care femeia foarte agitată i-a răspuns că nu este nimic de valoare, căci este vorba de o bucată de aramă de care nu mai are nevoie. Cazul acesta a făcut pe urmăritor să bănuiască că se află pe calea cea mai bună și că el și-a atins scopul descoperind pe hoța care

Agent fiscal condamnat la trei ani închisoare corecțională pentru delapidare

Tribunalul din localitate a judecat zilele acestea cauza agentului fiscal Pavel Stoica din comuna Cermeiu, care a fost trimis în judecată prin rechizițiune pentru că pe timpul când era în serviciu stațului s'a prezentat la cetățeanul Ioan Dumitrev, din acea comună și a ridicat suma de lei 1650, sumă ce trebuia s'o verse la percepția din comuna Șicula. Inculpatul însă n'a vărsat suma în favoarea statului după cum era normal să se întâmple, ci a folosit-o pentru trebuințele sale personale. În fața justiției acuzatul s'a apărat că el n'a ridicat banii dela reclamantul cu scopul de a vărs statului ei au fost primiți pentru alte scopuri, dar pe care nu i-a mai înapoiat la timp.

Pentru a se face ecompletă lumină în cauză au fost audiați mai mulți martori, care însă au declarat în sarcina acuzatului. Tribunalul după ce a desbătut cazul a condamnat pe acuzat la 3 ani închisoare corecțională pentru crima de delapidare. Iată cum ispășește un incorrect funcționar de stat, care în loc să-și facă datoria s'a datat la afaceri nepermise și pentru că a folosit suma de 1650 lei pentru trebuințele sale a și fost condamnat în mod exemplar.

Noi nu facem aci altceva decât să arătăm că funcționarul din chestiune a făcut un rău nu numai în însăși ci în legului corp funcționăresc pe care l-a blamat prin ținuța sa puțin corectă. Justiția își spune cuvântul în toate cazurile și condamnă mai ales pe toți aceia care nu-și îndeplinesc datoria.

i-a prădat verișoara. A fost imediat anunțat postul de jandarmi. Intre timp însă a întâlnit pe strada principală doi oameni ai chesturei poliției din Arad care veniseră aci cu misiuni oficiale. Le povestește întâmplarea cari apoi se arată dispuși să intervină în cauză.

La postul de jandarmi, unde a fost învițată și femeia din chestiune totul, s'a lămurite după sumare cercetări. S'a află că femeia din chestiune se numește Aurelia Hentiu și că ea este de origine din comuna Rîșca, județul Hunedoara. În continuare ancheta introdusă imediat mai află că numita este o cunoscută contrabandistă de aur și că pachetelul aruncat în canal conținea tot o greutate de aur masiv provenit din minele dela Brad, de unde femeia îl adusese la Șir și-l pună în valorificare. Aurul a fost imediat cântărit și confiscat, pe care apoi cu conveniț proces-verbal l-au predat Băncii Naționale filiala Arad, și care era de 670 grame, iar dosarul cu toate documentele a fost înaintat parchetului Arad.

Cazul cum era firesc a făcut mare senzație în comună, mai ales că „detectivul” ocazional totuși a făcut treabă bună, descoperind o hoată, dar spre regretul verișoarei d-sale nu pe aceea care a prădat-o de haine și de alte obiecte de valoare. Femeia din chestiune prinsă la înaintaș organelor în drept, care o vor să judeca la timp. În orice caz d. Ilie Lăzărescu, cum a mai promis, nu se va lăsa bătut și va căuta în viitor să prindă și pe hoța pe care dealfice o urmărise cu atăta pasune. Rămâne de văzut dacă într'adevăr detectivul nostru va mai putea săvârși și o a doua bravură, care să-l consacre definitiv printre cei mai distinși și urmăritori din partea locului. Cazul este interesant și el a făcut mare senzație, mai ales și pentru împrejurările la care s'a ajuns la descoperirea contrabandistei de aur.

Cumpăr-vând

Bijuterii antice,
moderne și pietre
scumpe, evaluez

Biroul „BIJUTERIE“

Str. Horia 3, et. I, dela 2—5, telefon: 12-30

SOCIAL - ECONOMIC

CA PUBLICITATE

Având apare în fiecare zi. Anunțuri
se înscriu la Administrația ziarului în Str.
Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Cereri și oferte de serviciu

Administrația ziarului „DACIA” pentru Arad.
este funcționară cu practică.

Se caută vânzător de ziare la redacția Arad
Strada Mărășești Nr. 1.

Se caută cameră mobilată cu intrare separată,
la baie. Adresa la ziar.

Se caută o cameră perfectă la două per-
mane. Adresa la ziar.

Se caută cu încredere și faceți comenzi
la salonul de croitorie și lingerie

la domă și lingerie bărbătească a doam-
nei FELICIA IONESCU, Arad, Str. Vasile
Pârcășanu Nr. 5/a.

Se caută UN TRACTORIST cu acte în
regulă pentru Ocolul Silvic Regal Casa
Arad, Timișoara.

Vânzări - Cumpărări

Se vând loc de casa, în cartierul Vilelor. Adre-
sa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mă-
rășești Nr. 1. Telefon: 11-28

Se vând în Mureșel de vânzare cu 2 camere,
bun pentru gospodărie. Adresa:
Str. Cantacuzino No. 48, apart. 2.

Se vând o manta nouă ofiterască la
magazinul „Basarabia” str. Meșianu 4.

Se vând un dormitor, cameră combi-
nată, masă de scris, dulap și un reca-
mer, Str. Barițiu No. 1, ușa No. 4.

Se vând o casă, Str. Griviței No. 160.

Se vând de vânzare în cartierul funcționarilor.
Informațiuni str. Călărășilor 12.

Se vând loc de casă de vânzare în cartierul func-
ționarilor, Rusu, Piața Gen. Cernat 18.

Se vând un șezlon larg, curat și perdele.
Informațiuni Duminecă înainte de masă,
Strada Mihai Veliciu 5, apart. 4 lângă
Casa Asigurărilor Sociale.

Se vând un ventilator electric, I. Pavel, Str.
Episcop Radu 7.

Se vând praf de var pentru îngrășământ
artificial al pământului. Adresa Bul.
Regele Ferdinand 56 Arad.

Se vând nouă de vânzare, lângă Calea ferată.
Arad, Str. Rândunicii Nr. 9. Preț
300 lei. — Adresa: dl Sima str. Alex.
Gavra Nr. 21.

Se vând o covoră smirna veritabil mări-
ta 3x4 mtr. Adresa: Agentura Gh. Co-
man Str. Eminescu 17.

Diverse

Se caută locuințele goale și camerile mo-
bile. Agentura „Coman” Strada Emi-
nescu 17, etaj I Inreg la Cam de Com
Arad, sub Nr. F. 11334/943.

Se caută Generală de vânzare și cumpăra-
re imobilelor. COMAN GHEORGHE
Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I Te-
lefon. 26-97. Inreg la Cam. de Com. și
Asigurări sub Nr. Fi 11334/1943

Se vând Case de vânzare: Casă particulară mo-
dernă cu cameră de baie și grădină, lângă
Str. Cepăloviceanu, 2 milioane — Vulă
modernă cu două apartamente, grădină și
Arad, în centru 6 milioane — Casă mică
cu grădină 288 m. p. lângă Strada Sava
1.500.000 lei. — Casă particulară
completă din 2 camere și dependințe cu
grădină 150 m. p. 1 milion. — Grădină
cu pomi fructiferi 135 m. p. lângă Mică-
șan-Nouă 150.000 lei. — Căutăm pentru
cumpărare pământ arabil 10-12 jughe, în
județul Arad.

Lăsați casa, lăsați masa să vedeți

Cenușăreasa

la Cinema ROYAL Arad

Repr. la orele 2,30, 4,10, 5,50, 7,30-9,10 fix

Cinema ROYAL Arad

Telefon: 19-33

STRADA ALECSANDRI 2

Difuzarea sonoră excelentă. Sala încălzită
AZI!

Un film în genul vrăjitorului din Oz

Cenușăreasa

Pentru copii de la 3-7 ani.

Repr.: 2,30, 4,10, 5,50, 7,30 și 9,10

Cinema FORUM

Telefon 20-10

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

AZI!

In umbra teroarei

Senzaționala înscenare cinematografică, ca-
re marchează sbuciumul unui popor sguduit
de frământările unei epoci.

Regina Linnankeimo, cu distribuția din
(Să-mi cânti țigane!)

Se caută servitoare cu acte în

regulă la Baia de Fier Arad,

Bdul Regele Carol Nr. 30.

De vânzare loc de casă

în Aradu-Nou (Mureșel). Do-

ritorii se vor adresa în Arad,

Str. Gh. Popovici Nr. 6.

Fabrica chimică modernă cu instalațiuni,
cazan stabil, clădit cameră cu mașinăriile
cuc mai moderne i cal. de fabrică, birou,
aprovizionată cu culori pentru fabricarea
oriceor articole chimice, din motiv fami-
liar urgent de vânzare lei 2.000.000. In
cartierul vilelor cașă cu 6 camere și cu tot
comfortul 650.000 lei. Casă cu 1x3 ca-
mere, tot comfortul și 1x1 în centru cu
3.500.000 lei. Mică-nu casă particulară
nouă cu 3 camere, cu tot comfortul
1.300.000 lei. Casă particulară cu 2 cam-
ere cu grădină mare, cea nouă în Pârșeava
1.300.000 lei. Agentură vând, lui Albert
Haasz, str. I. Petru No. 3. Tel. 22-24.
Inreg. Cam Com. 3837, 1942.

RIEDL FRANCISC

Răzătoare de zahăr și coloniale

ARAD, Strada Eminescu Nr. 24-26

De vânzare o vie 7 jugare și jumătate, col-
nă, pivniță, pres 2000 pomi fructiferi.
Preț 2.900.000 lei. Adresa la ziar.

Cinema CAPITOL Arad

Telefon : 23-22

Cinematograful filmelor grandioase

Repr.: la 3, 5, 7 și 9

AZI!

Un film ce nu-l veți uita!

Un film ce va rămâne veșnic întipărit în
memoria dvs. Un film unic în analele
cinematografiei!

LUSA FERIDA, eroina filmului „FEDO-
RA” alături de: GINO CERVI în

Uraganul vieții

Bucuriile și durerile unei vieți!

Urmează :

ANEHLISE UHLBIG GINO CERVI

In filmul monumental de proporții
gigantice

DON CEZARE

(Pozan)

... Duel... Muzică... Jertfă...
Paslune... Dragoste...

Peste 10.000 figuranți. — Aprobat pentru
tineret

Cinema URANIA

Telefon: 12-32.

Cinema de premiere. Proiecție ireproșabilă.

AZI!

Filmul senzațiilor și situațiilor complicate

Noaptea fantastică

cu : AMEDEO NAZZARI

In rolul mistriosului bandit Capatosta
SI. ELA ARPVO

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

CINEMA CORSO

Telefon: 24-64

Garanția filmului de succes

AZI!

Primul mare film din seria filmelor ex-
cepționale care se vor rula în luna Martie.

Un film așteptat de toată lumea.

Valea Diavolului

cu: Marina Bertl, Andrea Checchi, Carlo
Ninchi, Osvaldo Valenti. Regia : MARIO
MATTOLI

Rețineți bilete!

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix.

Domni doctori stomatologi dentisti
și tehnicieni sunt rugați să viziteze
noul

Depozit Dentar

E. HARMENING

ARAD, str. Eminescu 30

(Palatul Orșutay)

CALEIDOSCOP

ARMACH DE SERVICIU

6 MARTIE 1944

Stuble, Bul. Reg. Maria Nr. 8, tel. 24-50

Niedermayer, Piața Sfântul Sava.

MUMUIANU, Calea Aurel Vlaicu 60.

Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFIE

6 MARTIE 1944

CORSO: Valea Diavolului.

FORUM: In umbra teroarei.

URANIA: Noaptea fantastică.

ROYAL: Cenușăreasa.

CAPITOL: Uraganul vieții.

Fiți mai darnici

Nu amam într-o mare încredere de
amie. Marile războaie în care și Tara
noastră este angajată pentru a-și apă-
ra drepturile sale pune probleme, peste
care nimeni nu are dreptul să treacă
nepăsător. Mai ales oamenii cu răspun-
dere sunt insistent chemați să-și facă
datoria și să stea în slujba celor mai
înalte comandamente ale Patriei și ale
Națiunii. Și fără ea să exagerăm, atât
autoritățile, cât și societățile de binefa-
cere de tot felul, își fac datoria cu cea
mai mare abnegațiune și cu toată trage-
rea de inimă. Pilde de binefacere și de
ajutorarea celui lipsit am văzut nu una,
ci destule și iară am mai văzut și trage-
rea de inimă ale inimilor caritative, care
lucrează pentru înlăturarea suferințelor
și pentru aducerea unei mici lămuriri în
toate sufletele desădăjduite.

Arădani, cu excepția celor care nu-și
dau seama de evenimente, își fac da-
toria și lucrează neîncetat și fără a cru-
ta ceva. Am văzut doamne din înalta
noastră societate, care s-au pus în sluj-
ba neamului și a societății. Ne face o de-
sebită plăcere să remarcăm munca aceas-
tora, mai ales că știm că ea pornește
dintr-o inimă curată și din sentimente
nobile care nu pot fi tăgăduite de ni-
meni. Societatea bună de la Arad a fost
și rămâne și pe mai departe o societate
aleasă care lucrează și care își face da-
toria. Nu vorbim aici de băfitori și nici
de trântori. Există și dintre cei dinăun-
și de cei din categoria a doua. Astia nu
formează deocamdată preocuparea noas-
tră de față.

Nu ne adresăm și pe această cale tu-
turor acelor care pot să mai dea, să
dea din toată inima căci dau pentru cei
care intrădeva, n-au și care nu din vi-
na lor au ajuns în această situație. Mi-
zeria nu-i nici o rușine, când cei care se
găsesc în ea, nu pot face mai mult pen-
tru înlăturarea ei.

Războaiele cu asprele lor legi și im-
prejurări impun fiecăruia dintre noi
cumpărare și cuminența. Cei care câș-
tigă astăzi mult să se gândească un mo-
ment că au ajuns la această situație
toamă pentru că ne aflăm în războiu,
din care pricină alții nu pot da înainte.
Avem de ajutat familii lipsite de bărbați
chemati la datorie și avem de ajutat co-
villasi rămasi orfani de pe urma supre-
mului sacrificiu pe care l-au adus tații
lor ne cămruile de luptă.

Ne găsim astăzi totuși, noi cei de la
Arad într-o foarte fericită situație față
de alții care nu o au. Și ne găsim și spu-
nem pe față acest lucru într-un colț de
raiu, unde majorității nu-i lipsește ni-
mica. Iată pentru ce credem de cuvință
să arătăm că este bine ca zilnic să ne fa-
cem fiecare dintre noi câte o mică soco-
teală și să desfăcăm larg pungile noas-
tre dând cât mai mult în scopul de bine-
facere, în scopuri umane și românești.

I. D. D.

Citiți ziarul

DACIA

ULTIMA ORA

In Răsărit Sovieticii au trecut la marea ofensivă

Bulgaria somată să-și retragă trupele din Macedonia și Tracia. Tragedia trupelor comitetului din Alger

Situația fronturilor

De la cartierul general al Fuhrerului în înaltul comandament al forțelor armate germane comună:

La sud de Crivoi Rog, luptele de apărare continuă.

La sud de Sepetovka, după o pregătire puternică de artilerie, bolșevicii au trecut la atac cu forțe superioare de infanterie și tancuri. În timp ce în unele sectoare, după nimicirea a 59 tancuri, sovieticii au fost respinși, ei au reușit să pătrundă aici și acolo în liniile germane. Lupte crâncene sunt în curs.

La Sud de Vitebsk au dat greș și în cursul zilei de ieri toate încercările de străpungere ale sovieticilor.

În spațiul de la Pleskau și Narva, sovieticii au continuat atacurile lor cu forțe proaspăt aduse în lupte. Trupele armatei și ale armelor SS au zdrobit, în lupte grele, toate atacurile sovietice, au zăvorât străpunerile locale și au nimicit 17 tancuri inamice.

Depe fronturile din Italia se anunță numai activitate reciprocă de artilerie și de șoc.

În orele de amiază ale zilei de 4 Martie formațiuni de bombardiere nord-americane au dat mai multe atacuri de teroare împotriva localităților din Germania de vest. Mai ales în cartierele de locuințe ale orașelor Bonn și Köln au fost provocate pagube. Mai multe biserici, spitale și clădiri publice au fost lovite. O formațiune mai slabă de bombardiere, escortate de avioane de vânătoare, a ajuns deasupra Berlinului, dar a fost împiedecată de forțele noastre de apărare antiaeriană să dea un atac în formațiune închisă. 41 avioane inamice, dintre care 21 bombardiere cu patru motoare, au fost nimicite.

Atac sovietic nereușit în largul coastei Norvegiei

Berlin, 6 (Rador). — Avioane torpiloare și bombardiere sovietice au atacat azi la ora 13.20, în largul coastei de nord a Norvegiei, la sud de peninsula Valanger și în apropiere de punctul Ekhoe, situați la est de Vadsbø, un convoi german, asupra căruia au aruncat fără succes, în mai multe rânduri, numeroase bombe torpiloare.

Focul plin de efect al apărării și avioanele de vânătoare din escorta consoiului au împiedecă avioanele inamice de a-și efectua normal operațiunile de ochire.

Nu s'au primit încă amănunte cu privire la pierderile pricinuite avioanelor inamice.

La Cassino atacurile anglo-americane au fost respinse

Berlin, 6 (Rador). — Pe fronturile din Italia de sud, un puternic grup de șoc inamic, care pornise un atac în regiunea Cassino a fost respins. Cu prilejul mai multor ciocniri între formațiunile de patrulă, în fața liniilor germane din sectorul Cassino—Castelforto, inamicul a suferit pierderi grele. În afară de o foarte vie activitate de artilerie alte lupte importante nu au mai fost semnalate aici. Deasemeni, pe fronturile de la capul de pod Nettuno ziua a trecut în liniște. Câteva operațiuni ale trupelor de șoc germane au decurs cu succes.

MADRID, 6. (E. P.) ÎN PORTUL DE ALGER, AU SOSIT PRIMELE MARI TRANSPORTURI AMERICANE DE MATERIAL DE RĂZBOI PENTRU ECHIPAREA ARMATEI COMITETULUI DE ALGER.

SITUAȚIA SOLDAȚILOR ACESTEI ARMATE ESTE TERIBILĂ. SPITALULE SUNT PLINE DE PLOȘNITE ȘI PADUCHI FOSTE PROSTITUATE, EXERCITĂ FUNCȚIUNEA DE SĂRORI DE CARITATE. UNIFORMELE DIN DEPOZITELE DE ECHIPAMENT PAR COLECȚII DE ȘDRENTE ȘI ÎN CANTONAMENTELE DE OFITERI AU LOC CHEFURI. ORELE DE INSTRUCȚIE SUNT CONDUSE DE SUBOFITERI, CARE ABIA ȘTIU SĂ SCRIE ȘI SĂ CITEASCĂ. RECRUȚII ACUM ÎNCORPORATI, AR PREFERA SĂ PLECE ÎN LAGARE DE CONCENTRARE DECÂT LA CAZARMA. E FOARTE GREU SĂ FACI DIN ACEST HAOS, CEVA REZONABIL.

Cele trei focare ale frontului de Răsărit

BERLIN, 6. (E. P.) — În cele trei focare de luptă de pe frontul de răsărit, care existau dinaintea începerii ofensivei de iarnă a sovieticilor, operațiunile duse cu forțe mai mari au făcut loc în prezența unor lupte de importanță locală, după ce comandamentul suprem de la Moscova n'a putut să-și atingă scopurile.

Timpul va arăta în curând, dacă această calmie este semnul perioadei noroajelor care a apărut anul acesta foarte timpuriu, sau, dacă indică aducerea a noii diviziilor sovietice, cum arată și pregătirile din celelalte sectoare.

Numai în nordul frontului de răsărit au întreprins sovieticii atacuri mai puternice la sud de orașul Narva, în direcția de nord, sud și vest. Numai atacul spre sud a reușit să câștige într'un singur loc, un spațiu de 200 metri.

Atacul mai important din punct de vedere strategic, dat în direcție nordică, n'a putut să-și atingă scopul, golful finic sau calea ferată Narva—Reval. Poziția germană de baraj, Narva—Pleskan, stă neclintită după ce atacurile sovietice spre Pleskan au fost respinse de trupele germane.

În sectorul Sepetovka sovieticii au trecut la marea ofensivă

BERLIN, 6 (Rador). — Se dau următoarele amănunte asupra situației de pe frontul de răsărit:

În general situația de pe frontul de răsărit nu s'a schimbat față de cea de Sâmbătă.

Trebuie totuși să se semnaleze că în sectorul Sepetovka și la sud de Lutzk, bolșevicii au trecut la marea ofensivă la care cercurile germane se așteptau de multă vreme. Într'adevăr de mai multă vreme avioanele de recunoaștere germane și patrulile terestre observaseră că inamicul pune pe poziție în acest sector.

Ca și atacul frontal înspre nord, tot așa și atacul dat în spațiul de la nord-vest de Nevel spre Dubno, a putut fi oprit în spatele liniilor germane. Alte atacuri sovietice au fost oprite și în punctul de sudură dintre sectoarele nordice și mijlociu ale frontului de răsărit, unde rușii au căutat străpungerea prin angajarea a zeci de divizii.

De oprirea atacului sovietic de la Rogacev spre Bobruisk pe Berezina, se face responsabil înainte de toate timpul, temperatura care s'a ridicat la peste zero grade și terenul mlăștinos a pricinuit dificultăți pentru mișcarea liberă a trupelor.

În vâful cel mai înaintat spre vest al frontului german de răsărit în spațiul Dubno—Lusk—Rowno, sovieticii au masat noi forțe puternice, așa încât se poate conta aici pe o îndârjire a luptelor.

În sudul frontului de răsărit, sovieticii, care au masat puternice forțe și formații blindate în vederea atacului spre sud și regiunea Krivoi Rog, au continuat să rămână inactivi în pozițiile lor de plecare.

În comparație cu această acțiune celelalte lupte care au loc la aripa de sud a frontului de răsărit nu prezintă decât caracterul unor lupte de diversivitate și

Intenția bolșevicilor este limpede: lovitură se îndreaptă împotriva regiunilor de sud-est ale guvernământului general, adică împotriva regiunii Tarnopol—Lemberg.

În comparație cu această acțiune celelalte lupte care au loc la aripa de sud a frontului de răsărit nu prezintă decât caracterul unor lupte de diversivitate și

Aliații au cerut Bulgariei să-și retragă trupele din Macedonia și Tracia

SOFIA, 6. (E. P.) Un refuz categoric al somațiilor inamice de a retrage trupele bulgare din Macedonia și Tracia, înseamnă discursul ministrului bulgar de construcții, d. inginer Vasileff, ținut Duminică în prezența președintelui consiliului de miniștri Bojiloleff, într-o mare adunare populară ținută la Varna.

D. Vasileff a motivat pretențiile istorice ale Bulgariei asupra acestor două provincii.

Charta Atlanticului concepută de d. Roosevelt și Churchill promitea popoarelor posibilitatea de a se extinde în cadrul granițelor lor etnice. Azi propaganda inamică pretinde: „Evacuați Macedonia și Tracia!”

O împlinire a acestei somații ar fi trădare față de sacrificiile făcute pentru liberarea acestor provincii și o crimă împotriva onoarei naționale.

Inamicul încearcă să distrugă spiritul național bulgar prin atacuri cu bombe

Dar să se audă la Londra și Washington că în granițele acestora, trăiește o Bulgarie unită și nici un popor străin. Bulgaria va avea grijă ca nici un picior străin să nu calce teritoriul ei.

Despre raporturile cu Turcia d. Vasileff a declarat că după războiul balcanic n'a mai rămas nici un litigiu între cele două popoare.

Prietenia tradițională a Bulgariei cu România a fost restabilită după înălțarea litigiului pentru sudul Dobrogei, prin tratatul de la Craiova. Celo două țări colaborează strâns la construirea unei noi ordini în Europa de sud est și expresia simbolică a acestei voinți este călărită construcția a unui pod de oale ferată între Giurgiu și Ruseiuk.

Și cu colaborează neapărat cu care nu este în război întreține Bulgaria relații bune.

Înțelegerea anglo-americană de a lăsa în fața inamicului prin bombe sau prin propagandă n'are nici o șansă de succes.

de ușurare în ciuda violenței lor

Bolșevicii au mutat centrul de gravitație principal al atacurilor în regiunea de la Eletovka și în regiunea situată la sud de Lutzk. Un alt centru de gravitație de activități sovietice se găsește în flancul de nord al frontului și anume în regiunea dintre lacul Peipus și Golful Finic. Aici scopurile urmărite de sovietici sunt foarte limpezi: bolșevicii ar dori să pună încă o dată Satele Baltice regiunii lor sângeros.

Pe de altă parte conducătorii de la Moscova speră ca să se poată forța Finlanda, la un armistițiu fapt care ar fi făcut comandamentul inamic să deslășuiască această ofensivă de mare amploare împotriva Statelor Baltice.

Nu mai încapă nicio îndoială că Stalin i-ar place să câștige prin bătălia de la Narva o bătălie mult mai importantă care este aceea pentru coasta finică de-aici și pentru coasta baltică, pe tot întinderea ei.

Narva, centrul celor mai violente lupte

GENEVA, 6. (Rador) Serviciul britanic de informațiuni transmite:

Primăvara venită pe neașteptate adăugându-se la rezistența excepțională de îndârjită a germanilor a înecă pentru un moment înaintarea armatei roșii.

Narva a devenit în locul Sankovului centrul celor mai violente lupte la porțile Mării Baltice.

După ultimele vești primite de pe front rezistența germană în acest sector este extraordinar de inversunată, germanii au revenit la tactica „atacurilor psihologice” din primele zile ale războiului din răsărit, atacuri în care compenșările nu se împrăstie pentru a înainta prudență, adăpostindu-se, ei se aruncă la asalt în rânduri strânse, asupra pozițiilor rusești în scopul de a produce panica printre apărători.

Bombardarea Romei

Berlin, 6 (E. P.) — În legătură cu atacul bombardierelor americane asupra orașului Roma, Vineri la amiază, se anunță în complexitate de către forțele competente germane că, în special cartierele de locuit din jurul gării Tiburtina și Ostienze au fost lovite distrugându-se numeroase case.

Cifrele exacte ale pierderilor populației, nu se pot încă da, fiindcă nu s'au început lucrările de degajare a ruinelor.

Dintr'un adăpost subteran, în care s'au adăpostiseră 200 de persoane și care a fost lovit în plin, s'au scos de pe acasă 150 de morți.

bulgarii știind că țara lor ar deveni teatru de război așa cum a devenit Italia.

Încheind, ministrul și-a exprimat ferma convingerea că victoria va fi a puterilor pactului tripartit.

În urmă a vorbit președintele consiliului de miniștri d. Bojiloleff, exprimându-și acordul cu expunerea ministrului de construcții, Dsa a oferit o privire în situația economică a țării. Venitul național al Bulgariei a crescut de la 84 miliarde de leva din 1938 la 186 miliarde de leva în 1943. Din această sumă 94 miliarde de leva rezultă din munca satelor.

Lupta împotriva inflației a fost dusă cu succes. Președintele consiliului a subliniat că, cheltuielile războiului au fost acoperite în Bulgaria, contrar celorlalte țări, exclusiv prin împrumuturi.

Situația economică a țării este satisfăcătoare și în plină dezvoltare.

Amândouă discursurile au fost primite cu entuziasm de asistență. Ele au fost transmise la radio.